

OPINNÄYTETYÖ
HANNA SJÖMAN 2011

**LUOSTON YMPÄRISTÖN JA MATKAILUN
KEHITTYMINEN –
AINEISTONA VALOKUVAT
ILMAISJAKELULEHDISSÄ**

Rovaniemen
ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences

MATKAILUN KOULUTUSOHJELMA

ROVANIEMEN AMMATTIKORKEAKOULU
MATKAILU-, RAVITSEMIS- JA TALOUSALA
Matkailun koulutusohjelma

Opinnäytetyö

LUOSTON YMPÄRISTÖN JA MATKAILUN KEHITTYMINEN – AINEISTONA
VALOKUVAT ILMAISJAKELULEHDISSÄ

Hanna Sjöman

2011

Ohjaaja Kaarina Kantele

Hyväksytty _____ 2011 _____

Tekijä Hanna Sjöman Vuosi 2011

Työn nimi Luoston ympäristön ja matkailun kehittäminen –
aineistona valokuvat ilmaisjakelulehdissä

Sivu- ja liitemäärä 64 + 2

Opinnäytetyöni aihe käsittelee Luoston alueen ympäristön ja matkailun kehitystä. Lähteenä on ollut Luoston ja Pyhätunturin alueen ilmaisjakelulehdissä ilmestyneet valokuvat 90-luvun alusta vuoteen 2008 asti.

Tutkimusongelmana on ollut selvittää, minkälaisia muutoksia alueella on kuvien perusteella tapahtunut. Valokuvat ovat teemoiteltu, laskettu, sekä taulukoitu, joiden perusteella on suoritettu analyysejä kehityksestä. Menetelmänä olen käyttänyt dokumenttianalyysiä sekä sisällönanalyysiä. Viitekehystenä olen kerännyt teoriaa alueen ja Lapin matkailusta, luonnosta ja ympäristöstä.

Tutkimustyön tulokset ovat syntyneet analysoimalla taulukoita. Teoriatietoa en ole käyttänyt analyysivaiheessa, vaan pohdinnat ovat omia päätelmiäni. Kehitystä alueella on tapahtunut usean eri osa-alueen osalta, mutta kuvien määrä kertoi myös sen, mitä ei ole tapahtunut.

Author	Hanna Sjöman	Year	2011
Commissioned by	Name of the Commissioner		
Subject of thesis	Development of Luosto Area`s Environment and Tourism – Analysis of Photos in Free Newspapers		
Number of pages	64 + 2		

This thesis handles the development of environment and tourism in the Luosto area. Photos published in free newspapers from the beginning of the 90`s until year 2008 were analysed for this study.

The research problem was to find out what kind of changes there has been during the period studied. The pictures were counted and divided in themes, and then tabled. After this an analysis was done about the development. Content analysis and document analysis were used as methods. Theory on tourism in the area and in Lapland as well as on nature and environment were used as the framework for this study.

Results were generated by analyzing the tables. The analysis was not based on theory, all the conclusions are made by the author. In the pictures there are several things which have been developed during the timeline, but there are also things have not been developed.

Key words

Luosto, Pyhä- Luosto National Park, Laplands tourism, pictures, environment.

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	8
2. PYHÄ-LUOSTO ALUEEN KANSALLISPUISTO	10
2.1 Kansallispuisto	10
2.2 Luonto	10
2.3 Suot ja vesistöt.....	11
2.4 Geologia.....	12
2.5 Jääkausi.....	13
3. LUOSTON MATKAILULLINEN KEHITYS.....	14
3.1 Alueen matkailuhistoria	14
3.2 Lapin ja Suomen matkailuhistoria	14
4. VALOKUVIEN TULKINTA JA ANALYYSI	16
4.1 Dokumenttianalyysi ja sisällönanalyysi.....	16
4.2 Analyysitapa.....	16
5. KUVA-AINEISTO JA SEN ANALYSOINTI.....	18
5.1 Aineisto	19
5.2 Teemoittelu	19
5.3 Luokittelu.....	21
5.4 Taulukointi.....	25
6. TULOKSET	25
6.1 Taulukot	25
6.2 Laskettelu, lautailu ja hiihto	27
6.3 Pyhätunturia kuvaavat kuvat sekä muut kuvat	29
6.4 Piirretty kartta	31
6.5 Kesä- ja talvimaisema	33
6.6 Kuvien määrä yhteensä.....	35
6.7 Hotelli ja mökki	37
6.8 Ravintolapalvelut.....	38
6.9 Kalastus, retkeily ja kanoterointi.....	40
6.10 Husky, poro ja Ametistikaivos	42
6.11 Wellness, kuntosali ja kylpylä.....	44
6.12 Telemark, lumikenkäily ja pulkkamäki	46
6.13 Saamelaisuus ja moottorikelkkailu	48
6.14 Marjastus, pyöräily ja kiipeily.....	50

6.15 Kauppapalvelut ja kokouspalvelut	52
6.16 Bussiyhteydet.....	53
6.17 Rullaluistelu, mönkijä ja skootteri	54
6.18 Sauvakävely ja Nordic Fitness Sports Park.....	57
6.19 Revontulet	57
6.20 Metsähallitus	58
7. YHTEENVETO	59
8. LÄHDELUETTELO	62
LIITTEET	65

TAULUKKOLUETTELO

Taulukko 1. Laskettelu, lautailu ja hiihto	27
Taulukko 2. Kuvat Pyhätunturista sekä muut kuvat.	29
Taulukko 3. Piirretty kartta.	31
Taulukko 4. Kesämaisema ja talvimaisema.	33
Taulukko 5. Kuvien määrä yhteensä.....	35
Taulukko 6. Hotelli- ja mökkiaiheiset kuvat.	37
Taulukko 7. Ravintolapalvelut.	38
Taulukko 8. Kalastus, retkeily ja kanoterointi.	40
Taulukko 9. Husky, poro ja ametistikaivos.	42
Taulukko 10. Wellness, kuntosali ja kylpylä.	44
Taulukko 11. Telemark, lumikenkäily ja pulkkamäki	46
Taulukko 12. Saamelaisuus ja moottorikelkkailu.	48
Taulukko 13. Marjastus, pyöräily ja kiipeily.	50
Taulukko 14. Kauppapalvelut ja kokouspalvelut.	52
Taulukko 15. Bussiyhteydet.	54
Taulukko 16. Rullaluistelu, mönkijä ja skootteri.	55
Taulukko 17. Sauvakävely ja Nordic Fitness Sports Park.....	57
Taulukko 18. Revontulet.	58
Taulukko 19. Metsähallitus.	59

1. JOHDANTO

Henkilökohtaisesti tunnen Luoston ja Pyhätunturin alueen vuodesta 1990 alkaen. Perheeni osti tuona vuonna alueelta mökin. 20 vuotta sitten Luosto oli vielä melko pieni kelomökeistä koostuva alue, jossa palvelutarjonta käsitti lähinnä laskettelukeskuksen, muutaman hotellin, sekä kaupan ja pari ravintolaa. Mökkimme sijaitsee noin 2 kilometrin päästä Luoston keskustasta. Tuohon aikaan se sijaitsi koko alueen reunalla ja tästä seuraava mökki sijaitsi Pyhätunturin kupeessa. 20 vuotta myöhemmin laskettelukeskus on laajentunut, hotelleja on tullut lisää, ravintolatarjonta on kasvanut melkoisiin mittoihin, sekä kauppa- ja ohjelmalveluyritykset ovat kasvaneet. Mökkien määrä on kasvanut niin että kelo-osakkeemme sijaitseekin tänä päivänä alueen keskellä. Merkittävin muutos mökkirakentamisen osalta on myös ollut Orresokan alueen kaavamuutos. Kaavamuutoksen perusteella alueelle saa rakentaa rakennuksia myös muusta materiaalista, kuin kelosta. 20 vuoden aikana on tapahtunut muutoksia niin ulkoisesti, kuin myös paperilla. 1.3.2005 Pyhätunturi ja Luosto yhdistyivät Pyhä-Luosto alueen kansallispuistoksi.

Alkaen vuodesta 1990 isäni on kerännyt talteen kaikki Pyhätunturin ja Luoston alueella ilmestyneet ilmaisjakelulehdet. Lehtiä ovat julkaisseet Luoston Syli ry, Luoston Syli ry ja Pyhän Ryhti ry, Luoston matkailuyhdistys sekä Pyhä-Luoston matkailuyhdistys.

Kokoelma lehtiä on itsessään jo melko arvokas, ottaen huomioon sen että ko. alueesta on hyvin vähän olemassa kirjoitettua tietoa. Etenkin alueen historian osalta tietoa on olemassa hyvin vähän. Luoston alue on minulle itselleni hyvin tärkeä historiansa vuoksi, joten opinnäytetyöni liittyminen alueeseen jollain tavalla oli luonteva ratkaisu. Opinnäytetyön aihetta suunnitellessani halusin hyödyntää tuota ainutlaatuista aineistoa. Heräsi vain kysymys millä tavalla. Lehtien sisältämä valtaisa tieto alueen historiasta tulisi saada esille, mutta tiiviimmässä muodossa. Aihe alkoi muotoutua lehdissä olevien valokuvien ympärille.

Lopulta päädyin ratkaisuun tehdä kuva-analyysin lehdissä ilmestyneistä kuvista. Tehtävänä oli selvittää valokuvien avulla, mitä muutoksia alueella on tapahtunut. Teemoittelemalla ja laskemalla valokuvat ne antoivat arvokasta tietoa siitä, mitä on tapahtunut, mutta myös siitä, mitä ei ole tapahtunut.

Teoriatietoa olen hankkinut tutkimusmenetelmästä, Pyhä-Luosto alueen sekä Lapin historiasta, sekä kuva-analyysistä ja sen tekemisestä. Kiinnostukseni aluetta kohtaan sai aikaan sen, että teoriatietoa opinnäytetyöhöni tuli myös alueen luonnosta, geologiasta, sekä historiasta.

2. Pyhä- luosto alueen kansallispuisto

2.1 Kansallispuisto

Kansallispuistot ovat perustettu ensisijaisesti suojelemaan alkuperäistä luontoa (Aikio – Arvola – Hyttinen, 7). Puistoissa pyritään säilyttämään alkuperäiset maisemat ja eliöyhteisöt, jolloin ne palvelevat myös retkeilyn, opetuksen ja tutkimuksen tarpeita. Valtion maille on perustettu myös luonnonpuistoja, mutta niiden käyttö on erittäin rajoitettua, eli niitä ei ole tarkoitettu retki- tai käyntikohteiksi. (Rautavaara – Aartolahti – Haapanen – Huttunen – Häyrinen – Lindgren – Linkola – Ormio – Ruuhijärvi – Salminen – Viramo, 7.)

Vuonna 1964 Metsähallitus perusti Luoston alueelle puistometsän. Puistometsä laajeni, ja lopulta se oli 9 000 hehtaarin kokoinen. Puistometsä liitettiin vanhojen metsien suojeleohjelmaan. (Aikio ym., 27).

Pyhä- Luosto kansallispuisto perustettiin 1.3.2005. Kansallispuisto muodostettiin yhdistämällä Pyhätunturin kansallispuisto, sekä Luostotunturin vanhat metsät, sekä soidensuojelun perusohjelman kohteet. Kansallispuisto kuuluu Natura 2000 verkostoon. (Johansson – Ojala – Räisänen – Räsänen, 2.)

2.2 Luonto

Pinta-alaltaan kansallispuisto on noin 14 300 hehtaaria (Johansson ym. 2007, 2.) Eliömaantieteelliseltä aluejaoltaan Pyhä-Luosto kansallispuisto kuuluu pohjoisboreaaliseen vyöhykkeeseen (Rautavaara ym., 10). Alueella on paljon uhanalaisia lintulajeja, kuten maakotka, pikkutikka ja sinipyrstö. Lisäksi alueelle tyypillisiä lintulajeja ovat riekko, kuukkeli, piekana sekä kapustarinta. Pikkunisäkkäistä yleisimpiä ovat myyrät, sopulit, sekä kärpät. Suuremmista nisäkkäistä yleisin lienee poro. Porot viihtyvät hyvinkin erilaisissa elinympäristöissä, kuten esimerkiksi kesäisin ne nousevat tunturiin pakoon räkkää, eli hyönteisiä. (Aikio ym.,16-20.)

Kasvimaantieteellisen jaottelun perusteella Pyhä- Luoston kansallispuisto kuuluu pohjoisboreaaliseen havumetsävyöhykkeeseen. Noin puolet puiston pinta-alasta on metsiä. Metsät ovat noin 250- 300 vuotta vanhoja, koska ne ovat pääsääntöisesti säästyneet hakkuilta. Näin ollen ne voidaan luokitella vanhoiksi metsiksi. Vanhoista metsistä kertovat myös monet luonnosta löytyvät merkit, kuten vanhat havupuut, kelot, sekä pötkelöityneet eli pystyynkuolleet lehtipuut. (Aikio ym., 16-20.)

Kansallispuistolle ominainen piirre ovat myös kuuset, jotka kehittyneet kapeiksi kynttiläkuusiksi. Tämä kehitys johtuu talvisin kertyvästä tykkylumesta. Kapeaan kuuseen ei kerry yhtä helposti tykkylunta, kuten esimerkiksi mäntyyn, joka taas kestää lumen painoa paljon heikommin. Toinen alueelle ominainen piirre on tunturikoivuvyöhyke, joka muodostaa puurajan ennen tunturin lakea. Puuraja on selvästi nähtävissä ainoastaan muutamissa paikoissa, kuten esimerkiksi Noitatunturin pohjoispuolella. (Aikio ym., 17.)

Havumetsän puuraja kulkee tunturissa noin 400 metrin korkeudessa. Puurajan korkeuteen vaikuttaa ilmaston lisäksi myös kasvualustan jyrkkyys, karuus ja louhikkoisuus. Tunturikoivuvyöhyke nousee paikka paikoin jopa 500 metrin korkeuteen, jonka jälkeen on huipulle asti avointa puutonta paljakkaa. (Johansson ym. 2007, 4.)

2.3 Suot ja vesistöt

Kolmasosan Pyhä- Luoston kansallispuistosta muodostavat erilaiset suot. Kansallispuisto kuuluu Peräpohjolan aapasuovyöhykkeeseen. (Aikio ym., 19.) Soiden muodostuminen on alkanut heti jäätikön sulamisen jälkeen. Aluksi niitä on muodostunut kosteisiin painanteisiin tunturien ja vaarojen väleihin. Soistuminen on jatkunut metsämaiden kostumisen ja vesistöjen umpeenkasvamisen seurauksena. (Johansson ym. 2007, 38.)

Alueelle tyypillisiä soita ovat esimerkiksi vähä- tai keskiravinteiset nevat. Nevat ovat puuttomia ja kosteita soita. Lisäksi kansallispuistosta löytyy myös lettoja, jotka ovat ominaisuuksiltaan reheviä ja ravinteikkaita soita. (Aikio ym., 19.)

Alueen vesistöt ovat pääosin latvapuroja, sekä pieniä lampia. Vetensä nämä saavat lähteistä, jotka virtaavat tunturien juurilla. (Johansson ym. 2007, 2.)

2.4 Geologia

Pyhä- ja Luostotunturin kallioperä on kvartsiittia, ja arviolta 1 900 – 2 000 miljoonaa vuotta vanha. Kivilajina kvartsiitti on kova ja hyvin kulutusta ja eroosiota kestävä. Näin ollen se on säilynyt vuosimiljoonia tunturijonona muun ympäristön kuluessa ympäriltä. Kvartsiitti on muodostunut kerrostuneesta kvartsihiekkasta. Miljoonia vuosia sitten alueella sijaitti meri, jonka nousuvesi kuljetti kvartsihiekkaa, joka kerrostui ja kivettyi kvartsiitiksi. Esimerkiksi Pyhätunturin alueella Kultakeron kallioseinämissä voi selkeästi havaita kivilaattojen pinnalla aaltomaisia merkkejä. Merkit ovat muodostuneet kerrostuneista sedimenteistä. (Johansson ym. 2007, 6-7.)

Kallioperässä Tunturiselänteiden alla ja ympärillä on löydetty myös vanhempaa kallioperää. Tähän kallioperään kuuluu muun muassa tulivuorikiviä, raitaisia kiillegneissejä, punertavia arkoosikvartsiitteja, sekä vihreitä serisiitti-fuksiitti kvartsiitteja. (Johansson ym. 2007, 8.)

Kidemäinen kvartsi on hyvin harvinaista, ja sitä tavataan yleensä vain onkaloissa ja koloissa. Jos kidemäinen kvartsi on väritöntä tai läpikuultavaa, sitä kutsutaan vuorikristalliksi tai –kiteiksi. Joskus näihin kiteisiin tulee pieniä lisäainemääriä, jolloin ne muuttavat väriä. Violetin väristä kidemäistä kvartsia kutsutaan ametistiksi, ja se on arvokkain kvartsiiryhmän jalokivi. Luoston Lampivaarassa sijaitsee melko harvinainen ametistilöydös; ametistikaivos. Kaivos on Kaivosyhtiö Arctic Ametistin omistuksessa, mutta yritys järjestää sinne maksullisia retkiä. Kansallispuiston alueella on kiellettyä kerätä

korukiviä, mutta retken aikana on sallittua louhia itselleen ametistikiven. (Johansson ym. 2007, 10.)

2.5 Jääkausi

Mannerjäätikö sulii pois kansallispuiston alueelta noin 10 400 vuotta sitten. Jäätikö jätti jälkeensä paljon merkkejä; osa johtui sen valtavasta massasta, ja osa sulamisesta. Sulaessaan jäätikö irrotti kallioperästä ainesta, jota se louhi, hioi ja murskasi. Aineksesta muodostui moreenia, joka peittää usean metrin kerroksella maaperää. Tuntureilla moreenikerros on ohuempaa, ja jyrkänteiden kohdalla se saattaa puuttua kokonaan, jolloin kallio on näkyvässä. (Johansson ym. 2007, 14.)

Harjut ovat moreenin lisäksi toinen näkyvä merkki jääkaudesta. Mannerjäätikön sulaessa sen pohjalle muodostui jäätiköjokia sulamisvesistä. Jäätiköjoet kuljettivat mukanaan soraa, hiekkaa ja kiviä, ja kun jokien virta heikkeni, kiviaines jäi paikoilleen muodostaen harjun. Harjut kulkevat kansallispuiston alueella yhteneväisesti luoteesta kaakkoon. (Johansson ym. 2007, 14- 16.)

Kurujuen muodostumisessa on jääkaudella ollut myös oma osansa. Kurujuen muodostuminen on saanut alkunsa geologisista syistä. Kallioperän rikkonaisuus ja rapautuminen ovat kuluttaneet maaperää, jota jääkauden sulamisvedet ovat vauhdittaneet. Kaikkien näiden tekijöiden yhdessä aiheuttama eroosio on saanut aikaan kurujuen muodostumisen. (Johansson ym. 2007, 18.)

Muita jäätikön sulamisvesien jättämiä merkkejä ovat esimerkiksi avokalliot, jotka ovat syntyneet jäätikön sulamisvesien huuhtoessa tunturin rinnettä. Sulamisvedet huuhtoivat maa-aineksen mennessään, jolloin jäljelle vain paljas kallio. (Johansson ym. 2007, 26.)

3. LUOSTON MATKAILULLINEN KEHITYS

3.1 Alueen matkailuhistoria

Luoston matkailu on saanut alkunsa tunturin juureen rakennetusta pienestä mökistä, Torvisen majasta (Luoston Syli 1996, 1). Majan rakensi Torvisen maamiesseura vuonna 1957, ja se on edelleen toiminnassa latukahvilan muodossa (Aikio ym., 28). Majan valmistuttua kylän nuoriso alkoi kulkea Luostolla tiuhaan tahtiin. Tunturin ja kylän välille alkoi muodostua tientapainen painauma, joka alkoi kasvaa ja levetä vuosien aikana. Tieto Luostosta siirtyi yhä etelämmäksi, ja kohta matkailijoita saapui Keski-Euroopasta asti. Isännät kyyditsivät matkailijoita tunturiin hevoskyydein, ja emännät taas kestivät heitä majalla. (Luoston Syli 1996, 1.)

Vuonna 1964 Luoston alueelle perustettiin puistometsä Metsähallituksen toimesta. Tuolloin myös Metsähallitus ja Sodankylän kunta aloittivat matkailullisen kehittämisen. Sodankylän kunta alkoi rakennuttamaan tunturiin hissiä, laskettelurinnettä, sekä hotellia jotka valmistuivat vuonna 1968. (Aikio ym., 37).

3.2 Lapin ja Suomen matkailuhistoria

Jo 1800-luvulla luonnossa virkistäytymisen ajateltiin kuuluvan osana rentoutumiseen ja työstä palautumiseen. Suomessa massaturismin alku sijoittuu 1960-luvulle. Tuolloin myös Suomessa Euroopan ohella yleistyi luonnon virkistyskäyttö, jolloin perustettiin yhä enemmän luonnonsuojelualueita niin ekologisten, kuin myös virkistyskäyttöisten tavoitteiden mukaisesti. (Tuulentie, 2009, 30-31.)

1980-luvulta lähtien Lappi on kasvanut merkittävästi matkailun osalta. Tähän on osaltaan vaikuttanut paljon määrätietoinen kehittämistyö. Lappi koetaan matkailukohteena turvalliseksi, saasteettomaksi ja luonnoltaan puhtaaksi. Kaikkien oheispalveluiden ohella juuri herkkä luonto on se, minkä koetaan olevan isoin vetovoimatekijä. (Tuulentie, 34.)

Lapin matkailun kehittäminen ja kehittyminen on tapahtunut matkailukeskusvetoisesti. Matkailukeskukset on pyritty rakentamaan alppimaisiksi kävelykyliksi. Liikekeskustat on rakennettu tiiviiksi. Tämä vähentää selkeästi tarvetta yksityisautoiluun, jolloin säästetään ympäristöä. Lapin kaikki matkailukeskukset noudattavat tietyssä määrin samaa kaavaa. Niillä on taipumus muodostua ajan kuluessa samantyyppisiksi, esimerkiksi juuri tiiviin keskuksensa osalta. Osaltaan tähän vaikuttaa samantyyppiset kehitysstrategiat. Lapin suurimmiksi matkailukeskuksiksi ovat kasvaneet Levi, Saariselkä ja Pyhä-Luosto. (Tuulentie, 36- 37.)

4. VALOKUVIEN TULKINTA JA ANALYYSI

4.1 Dokumenttianalyysi ja sisällönanalyysi

Dokumenttianalyysi pitää sisällään kaksi erilaista tapaa analysoida aineistoa. Sisällön erittelyllä kuvataan aineistoa määrällisesti, esimerkiksi numeroiden avulla. Sisällön analyysillä taas aineistoa on tarkoitus kuvata sanallisesti. Sisällönanalyysin avulla aineistoa on myös mahdollista tutkia numeromuodossa. Käytännössä tämä tapahtuu esimerkiksi siten, että lasketaan, kuinka monessa kuvassa näkyy jotain tiettyä objektia. Sisällönanalyysin avulla aineisto jaetaan osiin, käsitteellistetään, jonka jälkeen se kootaan uudestaan loogiseksi kokonaisuudeksi. Käytännössä oman työni kohdalla tämä tapahtuu siten, että ensin kuvat lasketaan ja teemoitellaan. Tämän jälkeen teemoja jaotellaan ja muokataan, jonka jälkeen tapahtuu analysointivaihe. Koko aineiston käsittely perustuu tulkintaan, joka tehdään loogisen päättelyn avulla. (Ojasalo–Moilanen-Ritalahti, 122.)

4.2 Analyysitapa

Yksi yleisimmistä dokumenttianalyysin analyysitavoista on monivaiheinen ja helposti sovellettavissa aineiston lajista riippuen. Ensimmäisessä vaiheessa valmistellaan aineisto sellaiseen muotoon, että se on helposti käsiteltävissä. Tämä voi tarkoittaa esimerkiksi aineiston muokkaamista digitaaliseen muotoon esimerkiksi skanneria tai digitaalista kameraa käyttäen. Oman aineistoni kohdalla tämä tarkoitti lehtien järjestäminen vuosiluvuittain. Aloitin teemoittelun vanhimmasta lehdestä, ja etenin uusimpaan. Tällöin aineistosta muodostui mieleeni selkeä aikajana, kun ei tarvinnut hyppiä eri vuosilukujen välillä. Aineiston voi myös halutessaan numeroida työn selkeyttämiseksi. Aineistoni kohdalla tämä ei ollut tarpeen, koska jokaisessa lehdessä oli painettuna kannessa lehden numero ja vuosiluku. (Ojasalo ym., 123.)

Seuraavassa vaiheessa tehdään analyysi ja pelkistäminen. Pelkistämällä tarkoitetaan aineiston tiivistämistä siten, että siitä saadaan riittävä määrä tietoa havaintojen tekemiseksi. Ison ja monimuotoisen aineiston sisältämä

informaatio on runsasta mutta vaikeasti hyödynnettävissä. Jotta aineiston sisältämää tietoa voitaisiin tulkita luotettavasti, tulee siitä poimia ja valikoida tarpeeksi riittävä joukko tunnuslukuja. Aineistoni kohdalla tämä tarkoittaa kuvien laskemista ja järjestämistä sen mukaan, mitä ne esittävät. Pelkistämisen jälkeen suoritetaan ryhmittely. Ryhmittelyssä samaa asiaa tarkoittavat asiat yhdistetään luokaksi. Luokalle keksitään sisältöä kuvaava nimi. Ryhmittely tapahtui aineistoni kohdalla samanaikaisesti pelkistämisen kanssa. Samalla kun laskin kuvia, jaoin ja nimitin ne luokkiin sisällön perusteella. Viimeisenä työvaiheena ennen tulkintaa ja johtopäätöksiä on abstrahointi. Abstrahoinnilla tarkoitetaan aineistosta saatujen luokkien yhdistämistä niin pitkälle kuin mahdollista. Aineistoni kohdalla tämä tarkoitti muutaman luokan yhdistämistä yhdeksi. Tämän koin tarpeelliseksi, koska määrittelin siirrettävän luokan sisältämän tiedon niin pieneksi. (Ojasalo ym., 124- 125.)

Viimeisenä vaiheena on tulosten tulkinta. Tulkinnalla pyritään saamaan aineistosta esille uutta tietoa. Tutkijan tulee muodostaa saamistaan havainnoista ja osatuloksista synteesejä. Näiden synteiesien perusteella voidaan tehdä johtopäätökset, ja antaa vastaukset työlle asetettuihin kysymyksiin. (Ojasalo ym., 28-129.)

Kaikkiin menetelmän eri vaiheisiin liittyy myös työn kriittinen tarkastelu. Kriittisellä tarkastelulla pyritään ennaltaehkäisemään virheiden ja vääristymisen syntyä työn eri vaiheessa. Tällä parannetaan työn laatua ja luotettavuutta. Aineistoni kohdalla tämä tarkoittaa esimerkiksi taulukoiden tulkintaa. Jos esimerkiksi talvi- ja kesäkuvien määrästä kertova diagrammi sisältää rajuja notkahduksia 2000- luvun puolella, tämä ei välttämättä johdu siitä, että kuvien sisältö olisi muuttunut radikaalisti. Syy voi olla yksinkertaisesti se, että koska lehtiä ilmestyy useampia vuodessa, ei esimerkiksi kesäesitteissä ole ollenkaan talvikuvia. (Ojasalo ym., 123.)

Kriittistä tarkastelua on esiintynyt myös sisällönanalyysia kohtaan. Menetelmää käytettäessä voi käydä niin, että tutkija kuvaa analyysivaiheen tarkasti, mutta jättää tulkinnan tekemättä. Sisällönanalyysi on menetelmä, joka antaa tietyt raamit aineiston käsittelemiselle. Tutkijan vastuulle jää

kuitenkin johtopäätösten ja tulkinnan teko aineistosta perusteltavasti. Tätä ei saa jättää esimerkiksi lukijan vastuulle. Loogisesti etenevä menetelmä saattaa olla petollinen myös siinä mielessä, että jotain olennaista saattaa jäädä aineistosta huomaamatta. (Ojasalo ym., 129 – 130.)

Sisällönanalyysin avulla pyritään järjestämään tutkittava aineisto selkeään ja tiiviiseen muotoon. Tällä tavalla aineistosta voidaan tehdä luotettavia johtopäätöksiä ja analyyssejä. Aineisto voi olla esimerkiksi iso pinkka lehtiartikkeleita, yrityksen markkinointimateriaalia, tai kuten minun tapauksessa 47 kappaleen kokoelma ilmaislehtiä. (Ojasalo ym., 121.)

Valokuvat ovat toimineet aikoinaan tutkimuksen oheisaineistona, eivät niinkään tutkimusmenetelmänä. Nykyään valokuvat ovat tärkeä aineisto tutkittaessa kulttuuria ja sen muutoksia. (Ojasalo ym., 13.)

5. KUVA-AINEISTO JA SEN ANALYSOINTI

Työni lähteenä olen myös käyttänyt MEK:n tutkimusta Suomalaisen kulttuurin näkyminen matkanjärjestäjien matkaesitteissä. Tutkimuksessa on analysoitu matkaesitteissä olevia valokuvia Suomalaisen kulttuurin näkymisen osalta. Tutkimus on antanut hyvän rungon mallin työlleni. Tutkimuksessa on teemoiltu kuvat ja jaettu ne kategorioihin. Sen lisäksi, että MEK:n tutkimusta oli hyvä käyttää pohjana työssäni, se antoi myös uusia ajattelumalleja kuvia lähestyttäessä. (MEK A: 157 2008 Suomalaisen kulttuurin näkyminen ulkomaalaisten matkanjärjestäjien matkaesitteissä.)

5.1 Aineisto

Opinnäytetyöni ns. käytännön osa alkoi tutustumisella lähdeaineistoon. Lähdeaineisto käsittää 47 lehteä. Selasin ja silmäilin aineiston läpi, jonka aikana hahmotin kokonaiskuvan, mitä aineisto pitää sisällään. Tässä vaiheessa kiinnitin jo huomiota pariin yksityiskohtaan. Etenkin 90- luvun alkupuolella ilmestyneissä lehdissä käytettiin toistuvasti samoja kuvia, esimerkiksi laskettelusta. Lehdessä ilmestynyt kuva saattoi olla käytössä myös parin vuoden päästä, mutta esimerkiksi käännettynä peilikuvaksi. Lukuunottamatta pieniä mainoskuvia, ei mustavalkoisia kuvia juurikaan ollut. Värikkäät tilannekuvat ja maisemakuvat houkuttelivat tutustumaan lehteen syvemmin, ja lukemaan artikkeleita ja mainoksia. Vuodesta riippumatta lehtiä tuntui yhdistävän selkeä linja; lukijalle jäi mielikuva raikkaasta ja elinvoimaisesta tunturikeskuksesta.

5.2 Teemoittelu

Kuvien teemoittelun aloitin etenemällä loogisesti vanhimmasta lehdestä uusimpaan. Tuolloin pystyin numeroiden lisäksi havainnoimaan kehitystä mielessäni. Käytännössä työ tapahtui siten, että otin yhtä lehteä kohden yhden A4- kokoisen paperin. Joka kuvan kohdalla valikoin, mihin teemaan se kuuluu. Sitä mukaa kun teemoja tuli, kirjasin niitä ylös paperiin, ja tukkimiehen kirjanpidolla pidin kirjaa siitä, kuinka monta kuvaa yksi teema pitää sisällään yhtä lehteä kohden. Mitä enemmän siirryin uudempiin lehtiin,

sitä enemmän teemoja alkoi syntyä lisää. Työn valmistuttua teemoja oli syntynyt yhteensä 50.

Kolme lehteä teemoiteltuani tajusin, että mainoskuvista alkoi muodostua todellinen ongelma. Oli ratkaistava, käytäntö mainoskuvia ollenkaan, ja jos käytän, miten rajaan ne. Ensimmäisiä lehtiä teemoitellessa kirjasin tunnollisesti ylös jokaisen mainoskuvan; kirjoitin tarkan kuvauksen mitä se pitää sisällään. Parin lehden jälkeen tajusin, että uusimmissa lehdissä mainoskuvia saattaa olla jopa yli 50. Työni tarkoitus ei ollut analysoida mainoskuvia, joten tein seuraavanlaisen ratkaisun. Kaikki Luostoa koskevat mainoskuvat, jotka sopivat teemoihin, otin käyttöön ja laskin ne teemojen mukaisesti. Muut Luostoa koskevat mainoskuvat, joiden päättelin olevan hyödyttömiä opinnäytteeni kannalta (esimerkiksi kiinteistöhuoltofirman mainoskuva pakettiautosta) teemoittelin luokkaan Muut kuvat. Tuohon luokkaan päätyivät myös mainoskuvat, jotka eivät liittyneet maantieteellisesti Luoston alueeseen. Tällaisia kuvia olivat muun muassa mainoskuvat Sodankylän palveluista. Pyhätunturin kuvat luokittelin taasen yhteen teemaan, mutta kuten Luoston kohdalla, jätin luokasta pois kaikki epäolennaiset Pyhätunturia koskevat kuvat (esimerkiksi juuri tämän samaisen kiinteistöhuoltofirman mainoskuva pakettiautosta, joka tässä tapauksessa oli tosin parkkeerattu kuvassa Pyhätunturille). Lisäksi en enää sen tarkemmin kirjannut mainoskuvan sisältöä ylös, vaan merkkasin kuvan olemassaolon samalla tukkimiehen kirjanpidolla, mitkä muutkin kuvat. Näitä kaikkia edellämäinittuja ehtoja kutsuin työtä tehdessä luokittelun periaatteiksi, ja nämä ylös kirjattuani aloitin teemoittelun alusta asti uudestaan.

Teemoittelun valmistuttua oli vuorossa liuskojen sisältämän tiedon syöttäminen excel – taulukkoon. 47 kappaletta käsinkirjoitettuja liuskoja muuttui yhdeksi kokoavaksi taulukoksi, josta näkyi lehtien kuvien määrä vuosittain ja teemoittain. Tuota taulukkoa käytin työvälineenä diagrammeja ja analyyseja tehdessäni. Kuvia en siis ruotinnut enää yksittäisinä lähdeaineistoina.

5.3 Luokittelu

Teemoiteltuani kuvat luokkia oli kertynyt yhteensä 50. Seuraavassa kappaleissa perustelen, minkälaiset kuvat päätyivät juuri näihin luokkiin.

Talviurheilulajeihin liittyvät kuvat olivat määrällisesti suurimmat aiheet, jotka liittyivät harrasteisiin. Lasketteluun liittyvät kuvat olen valikoinut sen perusteella, jos valokuvassa on esiintynyt lasketteliija/laskettelijoita. Kuvassa on ollut esimerkiksi talvimaisemaa vasten laskettelijoita. Vaikkakin kuvan voisi periaatteessa luokitella talvimaisemaan, olen laskenut sen lasketteluun liittyviin kuviin sen perusteella, mitä kuvalla halutaan esittää. Lautailuun ja hiihtoon liittyvissä kuvissa olen käyttänyt samoja periaatteita. Jos kuvassa on esiintynyt esimerkiksi hiihtäjiä, laskettelijoita ja/ tai lautailijoita, olen kategorioinut kuvan sen perusteella, mitä kuvassa esiintyy määrällisesti eniten.

Pyhätunturia koskevia kuvia alkoi ilmestyä lehtiin kansallispuistojen yhdistymisen jälkeen yhä enemmän. Näin ollen siirsin kaikki Pyhätunturia koskevat kuvat yhteen luokkaan. Sen enempää en niitä luokitellut alaluokkiin, koska Luostoon liittyvät kuvat olivat tutkimuksen kohteena. Pyhätunturia koskevan taulukon kuitenkin analysoin, taulukko oli yksi mielenkiintoisimmista kuvien määrän jakaantumisen perusteella. Muut kuvat kategorioin myös yhteen ainoaan luokkaan. Tähän luokkaan päätyivät kaikki kuvat, joiden käsittely ei ollut tarpeellista muulla tavalla tutkimuksen tulosten osalta.

Karttojen osalta päädyin analysoimaan ainoastaan piirrettyjä karttoja. Tämä siksi, koska latu- ja rinnekartat ovat koko aikajanan ajan olleet piirrettyjä. Kuvia laskiessani oli mielenkiintoista huomata, kuinka paljon tekniikan kehittyminen vaikutti kuvien lopputulokseen. 2000- luvulle tultaessa kartat alkoivat olla niin tarkkoja, että niistä pystyi selkeästi havainnoimaan esimerkiksi tunturien korkeuserot.

Talvi- ja kesämaisemakuvia luokitellessa ajattelin ensin, että teen useamman niihin liittyvän teeman. Tällaisia olivat esimerkiksi talvikuvat luonnosta

tunturissa otettuina, tai talvikuvat luonnosta ilmasta käsin kuvattuna. Tuloksena olisi ollut loppumaton määrä teemoja, ja luokkien määrä olisi paisunut valtavaksi. Koska teemoja piti karsia jonkin verran, suunnittelin että luokittelen kuvat vuodenaikojen mukaan. Tämäkin idea vesittyi, koska oli erittäin vaikeaa pohtia jokaisen kuvan kohdalla, oliko kuvausajankohta ehkä kesä vai mahdollisesti alkusyksy. Näin ollen päädyin luokittelemaan kuvat kahteen eri luokkaan vuodenajan perusteella. Tehtävä oli sinänsä helppo, kysymys kuului oliko kuvassa lunta vai ei. Haastavuutta luokitteluun taasen toi kuvassa mahdollisesti olevat muista teemoista kertovat tekijät. Jos kuva oli iso talvimaisemakuva, mutta reunassa näkyi muutama laskettelija, tuli pohtia että mitä kuvalla halutaan oikeastaan kertoa.

Hotelli- ja mökkiaiheiset kuvat oli majoitusvaihtoehtoista järkevää erottaa kahdeksi eri teemaksi, koska majoitukseen liittyviä kuvia oli todella runsaasti verraten muihin kuviin. Nämä kaksi teemaa oli taasen järkevää, sekä mielenkiintoista, asettaa samaan taulukkoon.

Ravintolapalveluihin valitsin kaikki kuvat, jotka jollain tapaa liittyivät joko ruokaravintoloihin, anniskeluravintoloihin, latukahviloihin, pubeihin ja yökerhoihin. Halusin käsitellä ko. käsitteitä yhtenä teemana, koska tärkeintä ei ole se, mitä kuvassa tapahtuu, vaan se, että kuinka paljon palveluita on tällä saralla ollut.

Kalastuksen, kanoteroinnin ja retkeilyn valitsin samaan taulukkoon, koska teemoiltaan ne ovat yksiä suosituimmista kesäaktiviteeteista alueella. Näin ollen vertailua oli helppo tehdä vuosien välillä, koska erot teemojen välillä olivat melko pieniä. Näin ollen taulukon luettavuus oli luotettavampi, kuin että siihen olisi valinnut sellaisia teemoja joiden erot ovat huomattavat.

Husky-, poro- ja ametistikaivosaiheiset kuvat valitsin samaan taulukkoon, koska nämä teemat ovat olleet olemassa koko aikajanan ajan. Pidän teemoja melko perinteisinä, joten näin ollen taulukko edustaa mielestäni ns. vanhemman ajan aktiviteetteja.

Wellness-, kylpylä- ja kuntosaliaiheiset kuvat päätyivät samaan taulukkoon teemojen uutuuden vuoksi. Teemoihin liittyvät kuvat ovat päätyneet lehtiin

vasta 2000- luvun alussa, joten taulukon luettavuus oli helpompaa, kun teemoja pystyi arvioimaan ja vertailemaan niiden tuoreuden perusteella.

Telemark, pulkkamäki ja lumikenkäily ovat aktiviteetteina melko pieniä verraten esimerkiksi lautailuun tai hiihtoon. Näin ollen teemat oli järkevää laittaa samaan taulukkoon, koska tuolloin voi vertailua suorittaa ns. samantasoisten teemojen rinnalla.

Saamelaisuuteen ja moottorikelkkailuun liittyvien kuvien päätyminen samaan taulukkoon johtui siitä, että molemmissa teemoissa kuvia esiintyi todella runsaasti. Vaikka teemat eivät oikeastaan millään tapaa liity toisiinsa, on mielenkiintoista tarkastella miten kahteen eri kategoriaan liittyvät kuvat (perinteet ja talviaktiviteetit) ovat menestyneet vuosien aikana. Vaikka kategoriointi on täysin eri, kuvien määrä on molemmissa ollut kutakuinkin sama.

Marjastukseen, pyöräilyyn ja kiipeilyyn liittyvien kuvien yhdistävä tekijä on se, että kaikki niistä ovat kesäaktiviteetteja. Kaikki näistä kolmesta teemasta kertovat kuvat ovat ilmestyneet lehtiin 2000- luvun alussa, joten ne oli kaikki järkevää sijoittaa samaan taulukkoon vertailun helpottamiseksi. Marjastuksen valitsin teemaksi, koska vaikka aktiviteettina se on ilmainen, niin sen perusteelle alueelle tulevat retkeilijät ja matkailijat saattavat kuitenkin käyttää oheispalveluita jotka taasen työllistävät ja tuottavat. Pyöräilyn ja kiipeilyn valitsin taasen teemoiksi, koska ne ovat melko uusia harrastusmahdollisuuksia alueella.

Kauppapalveluita ja kokouspalveluita kuvaavat kuvat yhdistin samaan taulukkoon, koska molemmat ovat alueella tarjottavia maksullisia palveluita. Teemoja yhdistää se, että mitä enemmän niihin panostetaan markkinointia, sitä paremmin ne tuottavat voittoa. Kokouspalveluihin liittyvät kuvat olivat helppo tunnistaa; yleensä ottaen kuvat oli otettu hotellien kokoustiloista. Kauppapalveluihin liittyvät kuvat taasen piti tarkastella yksittäisinä kappaleina. Jos kuva oli otettu esimerkiksi kaupan rakennuksesta ulkoapäin, oli tulkinanvaraista, haluttiinko kuvalla markkinoida kauppaa vai kenties ravintolaa joka oli samassa rakennuksessa kaupan kanssa.

Bussiyhteydet valikoitui melko nopeasti omaksi teemakseen kuvien määrän perusteella. Bussiyhteydet on teemana sikäli mielenkiintoinen, koska bussit ovat ainoa julkinen kulkuneuvo jolla pääsee Luoston alueelle. Näin ollen bussiyhteyksistä kertova taulukko kertoi todellisuudessa koko alueen julkisten kulkuneuvojen markkinoinnin tilan. Tämän vuoksi en laittanut muita teemoja tähän samaan taulukkoon.

Mönkijöihin ja skoottereihin liittyvät kuvat valitsin samaan taulukkoon, koska molemmat ovat aktiviteetteina melko uusia. Tämän lisäksi näitä kahta teemaa yhdistää luontoa saastuttava ominaisuus. Tämän vuoksi oli mielekästä tarkastella, miten kansallispuiston alueella tapahtuva saastuttava harrastus näkyy valokuvissa. Taulukkoon lisäsin vielä rullaluistelun, koska kuvat ko. teemasta ovat myös tulleet vasta viime aikoina esille lehdissä. Kuvien valikointi teemoihin oli sinänsä helppoa; harvemmin kuvissa oli esitettynä mitään muuta kuin ko. aktiviteettia.

Sauvakävely- ja Nordic Fitness Sport Park- aiheiset kuvat valitsin samaan taulukkoon, koska molemmat teemat liittyvät toisiinsa. Halusin ottaa Nordic Fitness Sport Park:iin liittyvät kuvat mukaan, koska se on sauvakävelystä tuotteistettu tuote. Näin ollen on mielenkiintoista nähdä, kuinka sen markkinointi on sujunut kuvien perusteella.

Revontuliin liittyvät kuvat jätin teemana omaan taulukkoonsa. Revontuliin oli vaikeaa liittää mitään muuta teemaa, koska revontulet ovat luonnonilmiönä melko uniikki laji alueella. Tarkasteltava kohde tuli näin ollen hieman helpommaksi, koska tuolloin pystyi analysoimaan teemaa ilmiönä, ei niinkään kohteena.

Metsähallitukseen liittyvät kuvat halusin korostetusti laittaa omaan taulukkoonsa. Tulos oli sikäli mielenkiintoinen, että teema ei ainakaan kuvien määrän perusteella juhli.

Näiden edellä mainittujen teemojen lisäksi taulukoin yhdeksän muuta eri teemaa, joita en kokenut tarpeelliseksi analysoida. Luoston lumikirkkoon

liittyvän teeman jätin välistä tiedon tarpeettomuuden perusteella. En kokenut tarpeelliseksi analysoida kristinuskoon liittyvää teemaa opinnäytetyössäni. Kesäpassiin ja hevostilaan liittyvät kuvat jätin myös taulukoimatta, koska marginaali näiden kuvien osalta oli hyvin pieni. Lisäksi hevospuisto on alueella toimiva yksityinen yritys, jolloin kuvat olisivat käsitelleet ainoastaan sitä, miten yrityksen kehitys on näkynyt valokuvissa. Caravan- puiston jätin välistä sen perusteella, että reippaan alun jälkeen se on käytännössä hävinnyt kokonaan kuvista. Puisto on kyllä paikallaan, mutta liekö mökki- ja hotelliasuminen nykyään suositumpaa. Pilkkiminen ja kullanhuuhdonta jäivät myös pois, koska aktiviteetteina ne eivät ole alueella järin suuria. Kullanhuuhdonta on selkeästi ainoastaan Saariselän Tankavaaran heiniä. Ametistipendolinon jätin välistä samasta syystä kuin hevostilan kuvatkin. Hissit jäivät pois taulukoinnista siitä syystä, että niiden markkina-arvo on melko pieni. Tavalliset kartat taas jätin taulukoimatta sen perusteella, että todenmukaisempi kehitys näkyy karttojen osalta piirretyissä kartoissa.

5.4 Taulukointi

Aineiston puhtaaksikirjoittamisen jälkeen tuloksena oli hyvin yksinkertainen taulukko vuosilukuineen ja teemoineen. Ennen diagrammien muodostamista oli järkevää muotoilla taulukon ulkoasua ja sisältöä järkevämmäksi. Ryhmittelin teemat 12 eri luokkaan. Luokkia olivat esimerkiksi rakennettu ympäristö ja luonto. Lisäksi lisäsin taulukkoon sarakkeet Kuvia yhteensä/ teema ja Kuvia yhteensä/ lehti. Näistä sarakkeista kävi ilmi kuvien lukumäärä jokaista teemaa kohden sekä yhden lehden sisältämä kuvamäärä. Kokonaisuutta ja numeroviidakkoa pystyi siis paremmin hahmottamaan pelkällä yhdellä vilkaisulla.

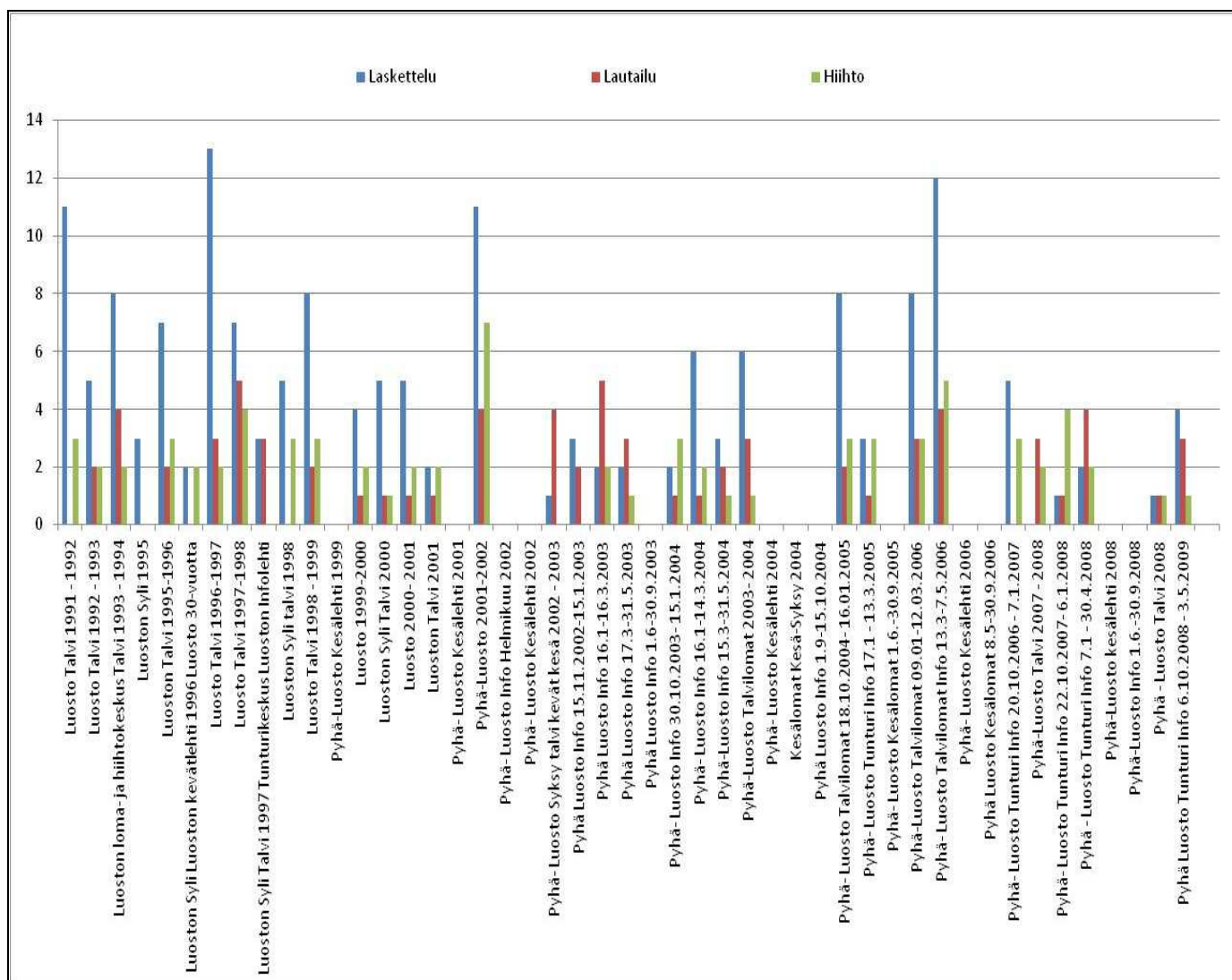
6. TULOKSET

6.1 Taulukot

Ennen tulosten analysointia tutustuin Pyhätunturi- Luosto alueen markkinointisuunnitelmaan vuodelta 1987. Markkinointisuunnitelman

päätarkoituksena on ollut luoda alueelle kansainvälisen ja täyden palvelun matkailualueen imago. Pääpaino tavoitteilla on ollut palveluiden laatu, hinta, markkinoinnin tehostaminen, uudet markkina-alueet, matkailun kehitys, sekä tuotekehityksen vastaaminen kysyntään. Markkinointisuunnitelman mukaan odotukset Lapista ovat olleet luonnonrauha, turvallisuus, mahdollisuus liikkua aidossa ympäristössä, sekä kaunis luonto. Suunnitelmaa tehtäessä on otettu nämä odotukset suuntaa antaviksi. Tuotteita ja palveluita on pyritty kehittämään kuluttajien tarpeita vastaaviksi. Tuloksia analysoidessa voi pohtia, onko markkinointisuunnitelma tuottanut tulosta suunnitelmien osalta. (Konsulttiparvi/ Reijo Suomalainen, 1987.)

6.2 Laskettelu, lautailu ja hiihto

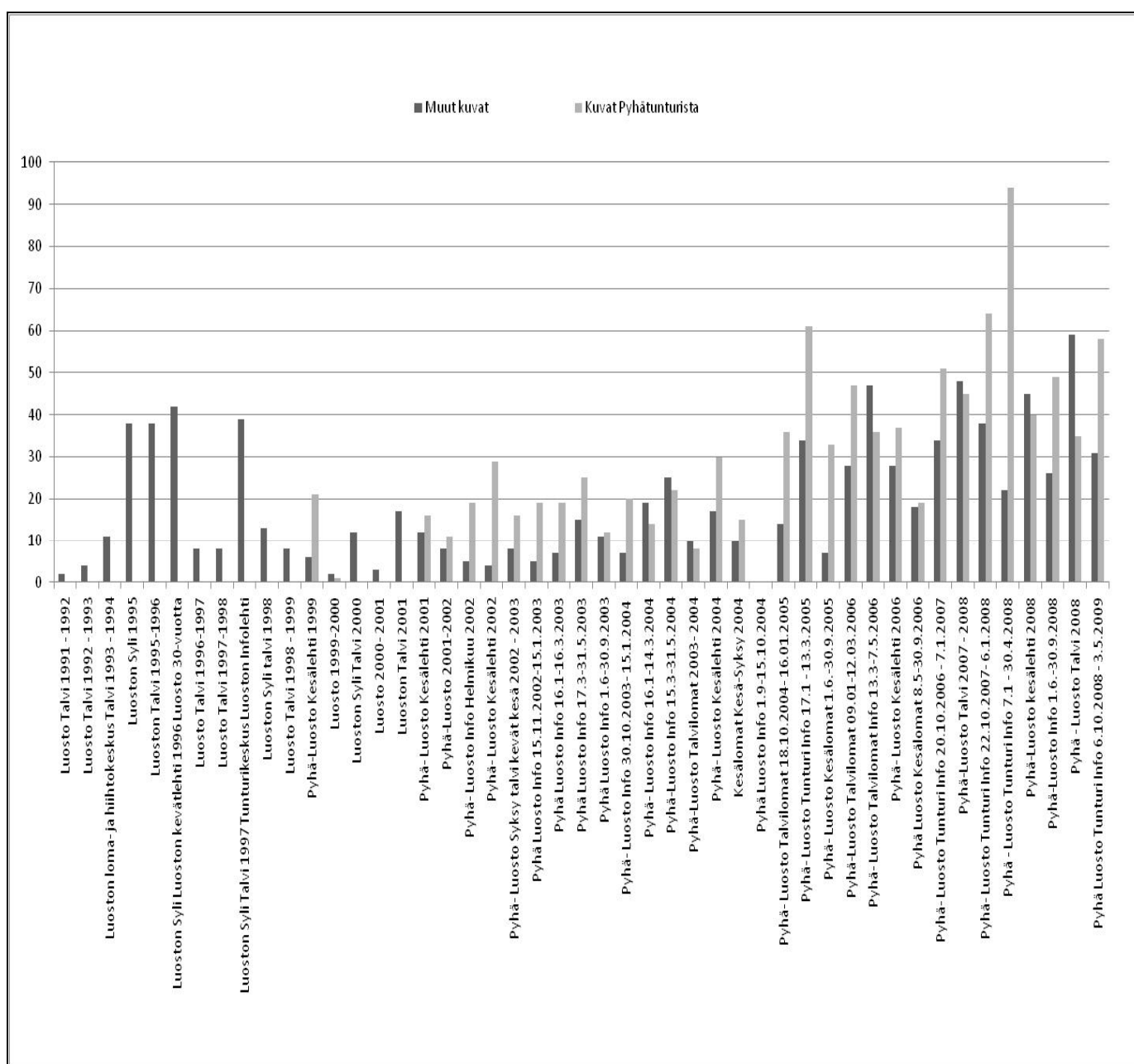

Taulukko 1. Laskettelu, lautailu ja hiihto

Laskettelu- ja hiihtokuvat ovat olleet markkinoinnin kannalta tärkeimpiä kuvia 90- luvun alussa. Tuolloin markkinointi alueesta painottui pääosin talveen kesämatkailun jäädessä hyvin pienimuotoiseksi. Taulukosta voi havaita, että alkuvuosina laskettelu- ja hiihtokuvien määrä on ollut selvästi suurempi verrattuna 2000- luvun loppupuolen vuosiin. Tämä voi johtua siitä, että talviaktiiviteettien määrä on kasvanut, jolloin myös kuvia on aiemmista vuosista verraten suhteessa enemmän muihin kategorioihin.

90- luvun alkupuolella hiihtokuvien määrä suhteessa laskettelukuviin on melko pieni (silmämääräinen arvio 1/4). Taulukon loppua kohden ero tasaantuu ja on lähes puolet ja puolet. Tähän voi vaikuttaa myös aktiviteettien lisääntyminen, jolloin laskettelu ei ole enää ainoa ”uusi” vetovoimatekijä alueella. Hiihtokuvien määrä on pysynyt lähestulkoon samana koko aikajanan ajan. Tähän vaikuttanee suksilajin tasainen suosio liikuntamuotona.

6.3 Pyhätunturia kuvaavat kuvat sekä muut kuvat

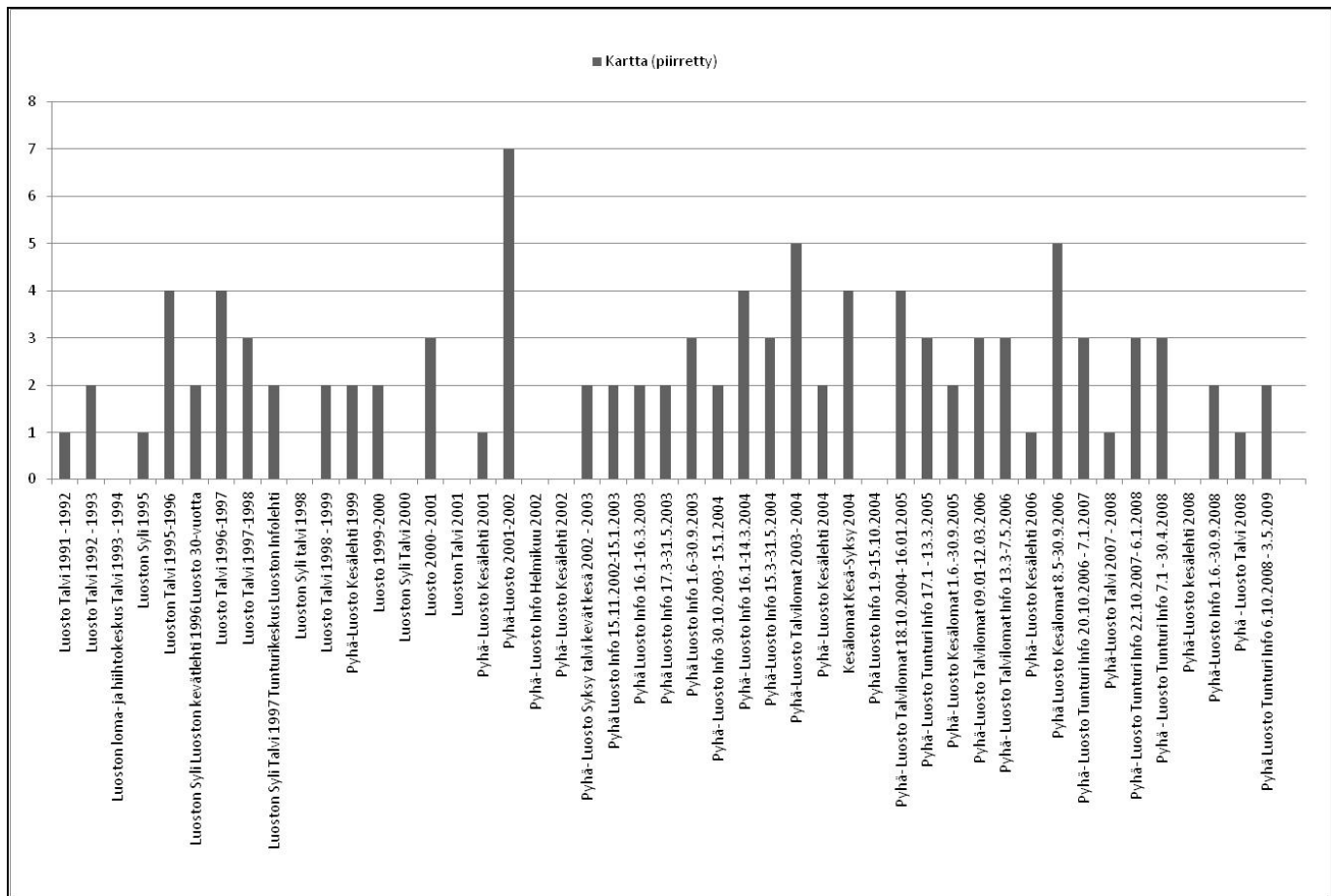

Taulukko 2. Kuvat Pyhätunturista sekä muut kuvat.

90-luvun alkupuolella muiden kuvien määrä oli melkoisen suuri verrattuna kuvien kokonaismäärään. Tämä johtuu mainosten määrästä, mikä oli ensimmäisissä lehdissä valtava. 2000-luvun loppua kohti mentäessä muiden kuvien määrä kääntyi taas nousuun. Tämä johtuu osittain mainosten määrän kasvaessa. Esimerkiksi hotellit alkoivat enemmän panostamaan lehtimainontaan.

Pyhätunturia koskevat kuvat ovat ilmestyneet esitteisiin vasta 2000-luvun alkupuolella. Kuvien määrä on ollut melko tasainen vuoteen 2005 asti, jonka jälkeen nousua on tullut lähes tuplaten aikasempiin vuosiin nähden. Tämä johtuu siitä, että 1.3.2005 Luosto ja Pyhätunturi yhdistyivät Pyhä-Luosto kansallispuistoksi. Tuolloin myös lehtien nimet muuttuivat sekä Luostoa että Pyhätunturia kuvaaviksi.

6.4 Piirretty kartta

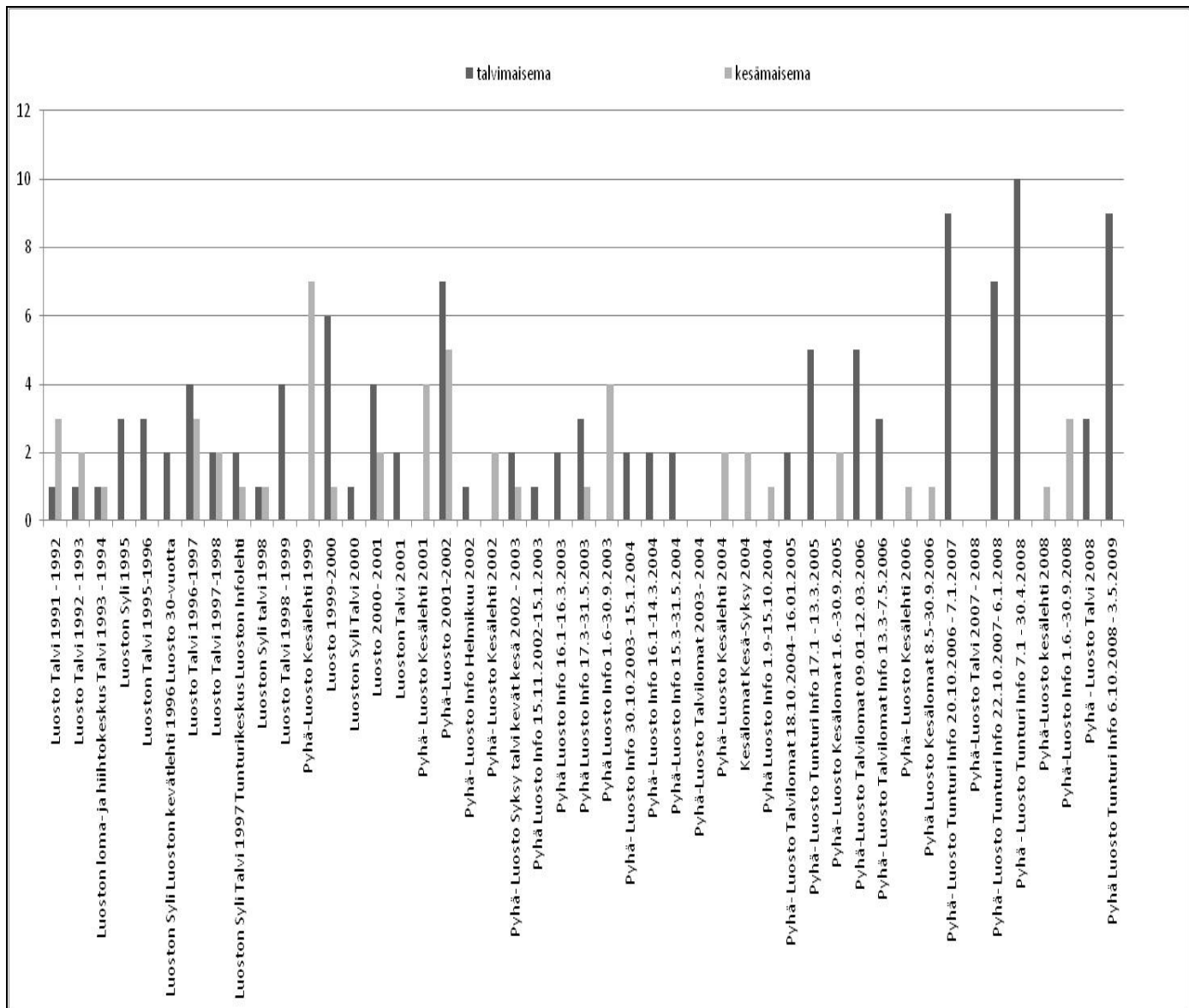
Taulukko 3. Piirretty kartta.

1990- alun kartat ilmaislehdissä olivat hyvin pelkistettyjä. Kartoista löytyi kaikki tarvittava tieto, mutta graafisesti ne olivat hyvin yksinkertaisia. 2000-luvulle tultaessa kartat olivat tietokoneella animoituja, mutta ne olivat lähes yhtä tarkkoja, kuin ilmakuvat kyseisestä alueesta. Tietoa löytyi runsaasti enemmän, esimerkiksi autiotuvista, maan korkeuseroista, sekä erilaisesta kasvillisuudesta. Selkeästi muista erottuva piikki karttojen määrässä on ollut vuonna 2001. Tämä selittyy Pyhä- Luosto kansallispuistojen yhdistämisellä, jolloin koko kansallispuistosta julkaistiin yhtenäisiä karttoja.

Taulukkoa tarkasteltaessa voi havaita, että talvella ilmestyneissä lehdissä karttojen määrä on hivenen suurempi. Tämä selittyy sillä, että talvisaikaan julkaistaan sekä latu- että rinnekartat. Karttojen määrä on ollut vuosittain melko tasainen. Diagrammin loppua kohden on kuitenkin havaittavissa

nousua karttojen määrän suhteen. Tähän voidaan löytää paljon perusteluita. Tietoisuus alueesta on kasvanut melkoisesti, jolloin myös karttojen laatu on parantunut. Luonnon ja retkeilyn merkitys alueen matkailulle on myös korostunut, joka myös on osaltaan lisännyt karttojen määrää. Karttojen avulla pystytään kertomaan yhä enemmän alueella sijaitsevista retkeily- ja ulkoilumahdollisuuksista, sekä palveluista.

6.5 Kesä- ja talvimaiesema

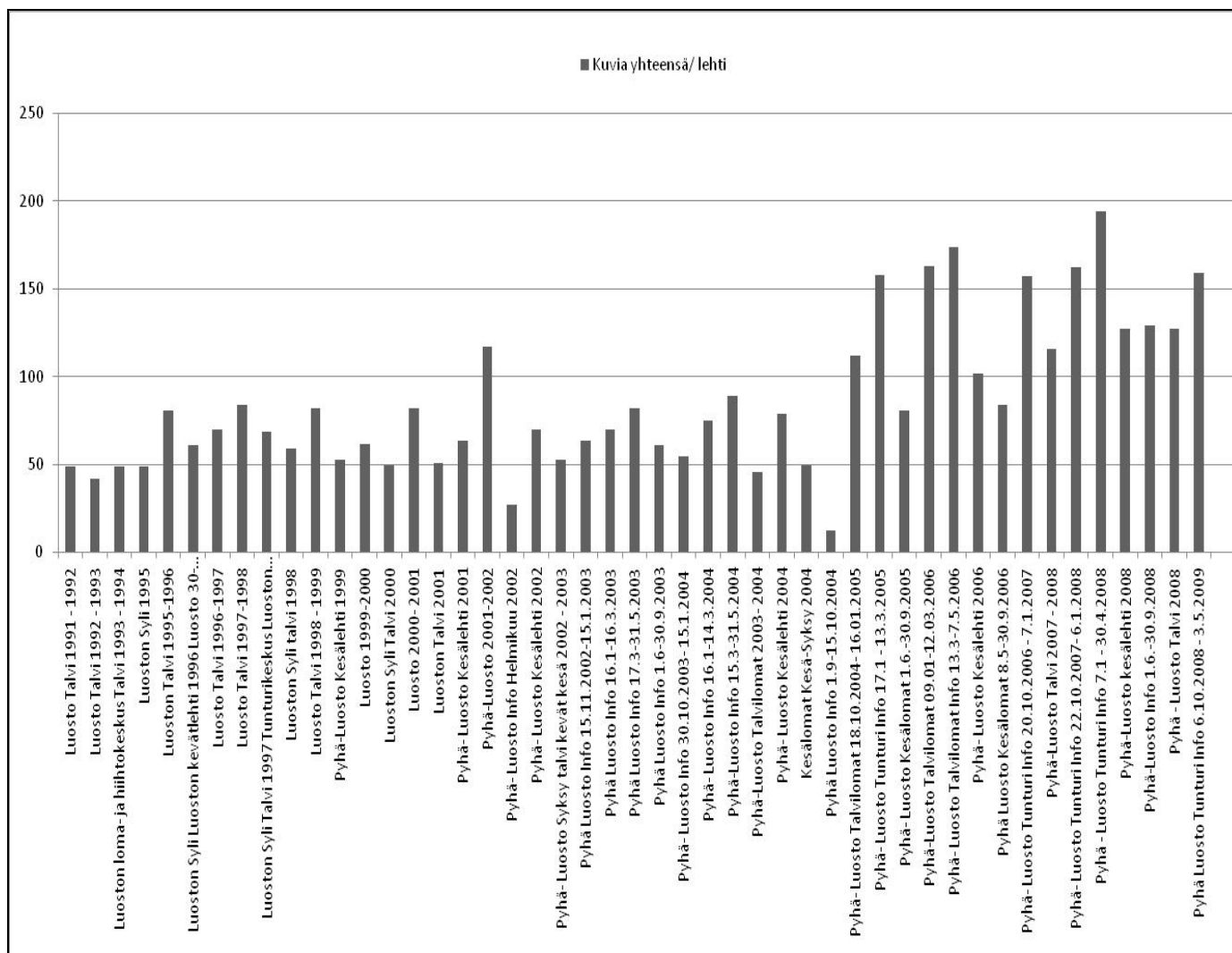
Taulukko 4. Kesämaisema ja talvimaiesema.

Vuoteen 2003 mentäessä kesä- ja talvimaiesemakuvien määrä on kutakuinkin sama toisiinsa verraten. Alkuvuosina kun lehteä ilmeistyi vain muutamia kappaleita vuodessa, saattoi samassa lehdessä olla sekä kesämaisemakuvia että talvimaiesemakuvia. Myöhemmin kun lehtiä alkoi ilmestyä 3-7 kappaletta vuodessa, voidaan erottaa diagrammia tarkastelemalla, että talvilehdessä oli selkeästi pelkästään talvimaiesemakuvia. Taulukon loppua kohden voi selkeästi havaita, että talvikuvien määrä on kasvanut huomattavasti. Yksi syy tähän voi olla luonnon ja luontoaktiviteettien merkitys alueen matkailun

vetovoimatekijänä. Talvimaisemakuvien julkaiseminen lehdessä ei sinänsä mainosta mitään tiettyä talviurheilulajia tai palvelua. Mitä se tekee, on mielikuvien herättäminen matkailijan mielessä. Pyhä-Luosto alueen imago on pysynyt pitkään luonnonkauniina retkeilyalueena, joten luontokuvat mahdollisesti houkuttelevat matkailijoita alueelle käyttämään palveluita.

Kesämaisemakuvien määrä diagrammin loppua kohden mentäessä on vähentynyt hieman. Tähän vaikuttaa kesäaktiviteettien määrän lisääntyminen. Lajeja on tullut paljon lisää (esimerkiksi kanoterointi sekä sauvakävely) joten kesään liittyviä kuvia saa nykyään muustakin kuin pelkästään maisemista.

6.6 Kuvien määrä yhteensä

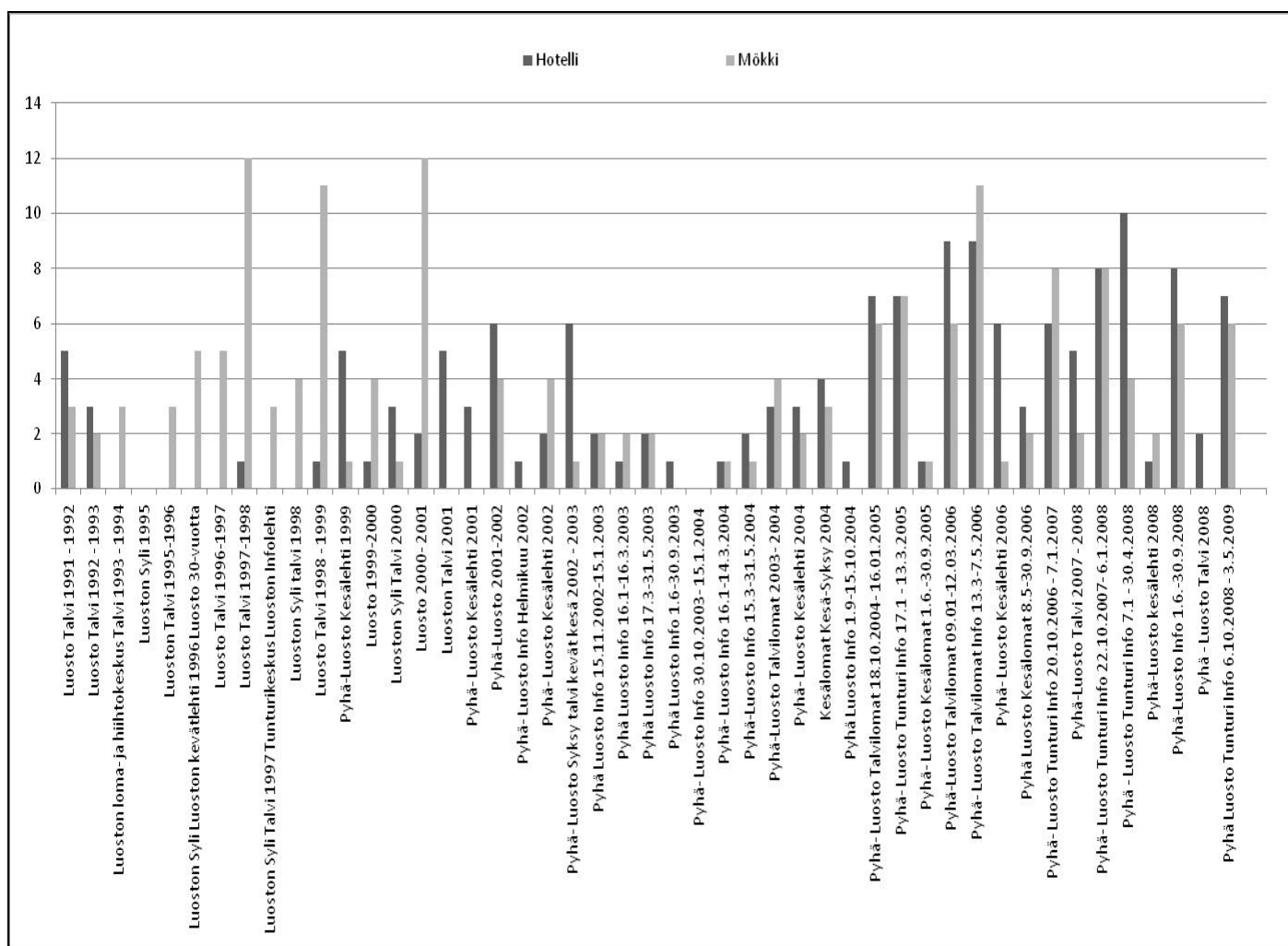

Taulukko 5. Kuvien määrä yhteensä.

Kuvien kokonaismäärästä kertovaa diagrammia tarkastelemalla voi selkeästi havaita, että kuvien kokonaismäärä on pysynyt tasaisena niin kesä-, kuin talviaikanakin aina vuoteen 2004 asti, jonka jälkeen nousua kuvien määrässä on tullut lähes tuplasti. Vuoden 2004 jälkeen diagrammista voidaan helposti havaita erot talvi- ja kesälehtien välillä. Talvilehdissä olevien kuvien määrän runsauteen vaikuttanee se, että talvisesonki on edelleen Pyhä-Luoston vuoden tärkein sesonki. Vaikka suurin muutos on talvikuvien määrät ennen ja jälkeen vuoden 2004, on myös kesäkuvien kohdalla tapahtunut muutosta. Erotusta ennen ja jälkeen vuoden 2004 on tullut paikoittain jopa tuplasti.

Tämä kertoo selkeästi siitä, että kesämatkailun laajentaminen on selkeästi otettu tapetille.

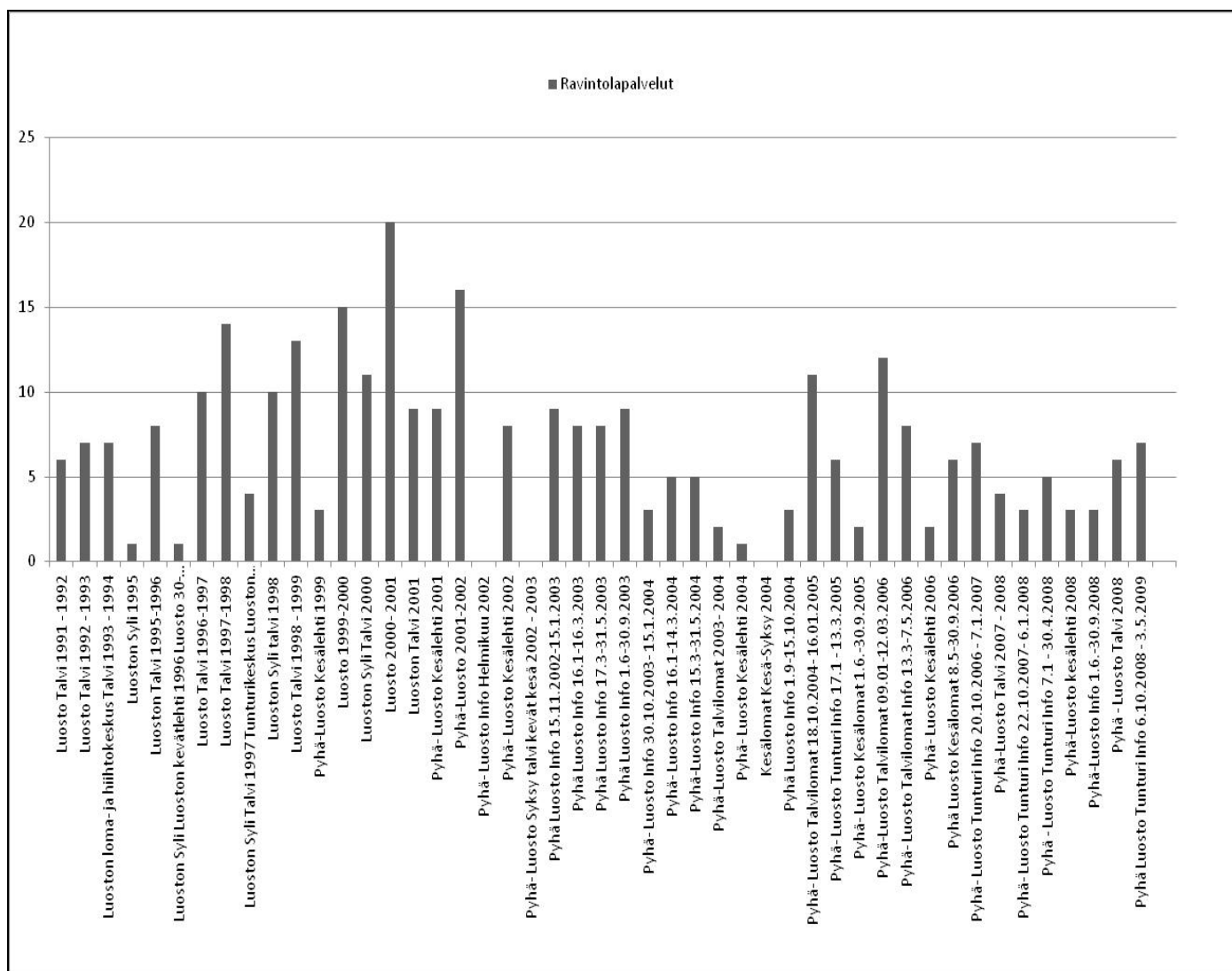
6.7 Hotelli ja mökki

Taulukko 6. Hotelli- ja mökkiaiheiset kuvat.

90- luvun aikana mökeistä on ollut selkeästi monin verroin enemmän kuvia kuin hotelleista. Syynä voi olla yksinkertaisesti se, että hotelleja on ollut suhteessa vähemmän mitä mökkejä. 2003 ja 2004 tapahtui molempien kuvien osalta notkahdus. Tähän voi vaikuttaa esimerkiksi se, että palvelut ja tuotteet monipuolistuivat, jolloin myös kuvia painottui enemmän muihin teemoihin. Vuosina 2005- 2009 kuvien määrä heitteli melko paljon eri vuosien välillä. Useasta kohdasta voidaan todeta, että juuri kesälehtien kohdalla kuvien määrä on ollut pienempi. Kesäsesonki on selvästi heikompi kuin talvisesonki, joten lehdet ovat myös luonnollisesti ohkasempia kesäisin. Tästä johtuen myös kuvien määrä on kaikkien teemojen osalta pienempi.

6.8 Ravintolapalvelut

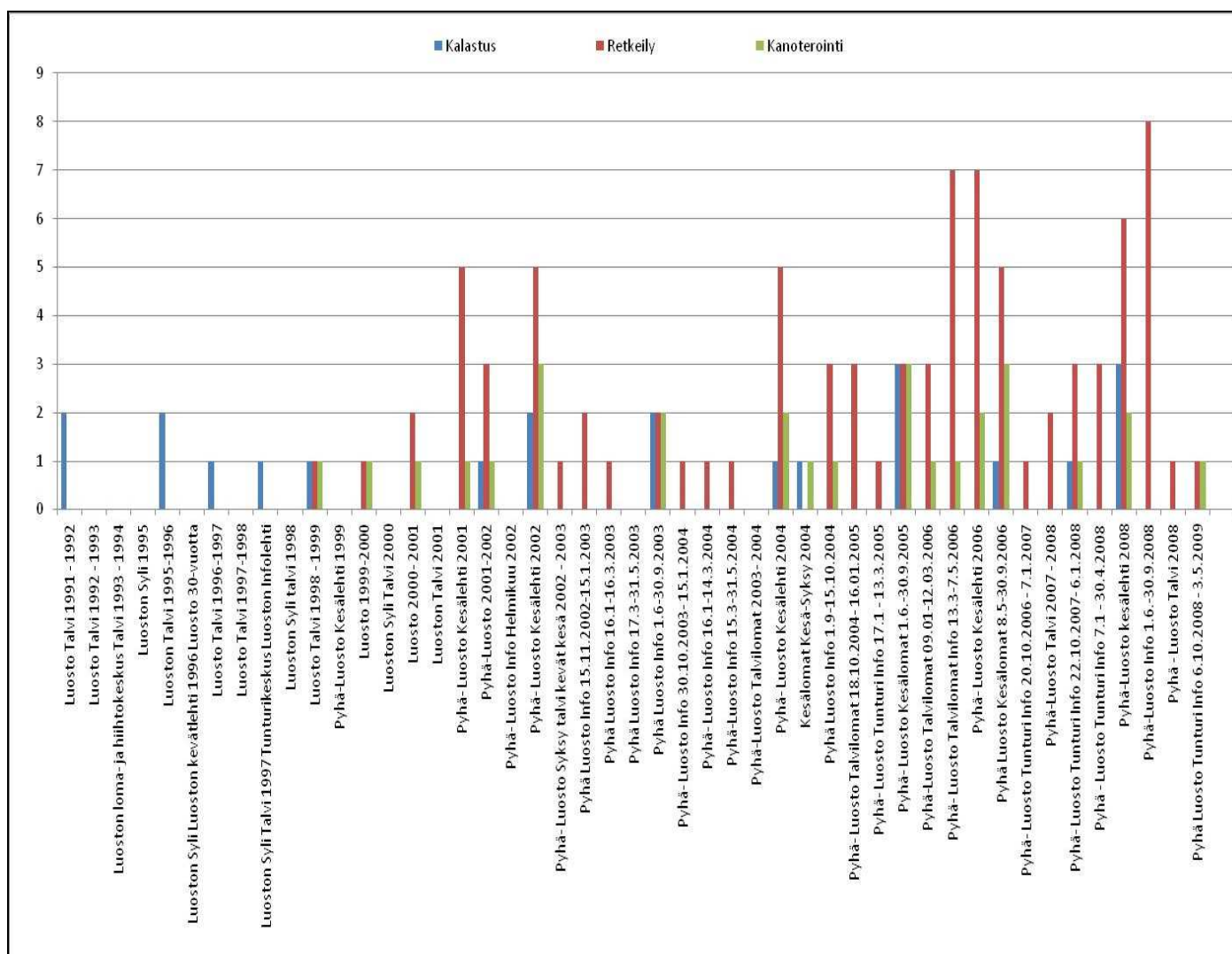

Taulukko 7. Ravintolapalvelut.

Jos lähdetään siitä oletuksesta, että ihmiselle tulee aina nälkä, on ravintolapalveluista kertovien kuvien määrä helposti ymmärrettävissä. Suhteessa muiden kuvien määrään ravintolapalveluita kuvaavien kuvien määrä on suuri. Lukuunottamatta muutamia notkahduksia on kuvia ollut paljon koko aikaväliä tarkasteltaessa. 2000- luvun alussa kuvien määrä oli kaikista korkeimmillaan. Tähän on voinut vaikuttaa esimerkiksi senhetkinen Suomen talouden tilanne. Yleisesti elintaso oli korkealla, jolloin myös kaikkeen ylimääräisiin palveluihin ja tuotteisiin pystyttiin kuluttamaan valuttua. Taulukon loppua kohti mentäessä kuvien määrä on pysynyt

suhteellisen tasaisena, mutta yleisesti kuvien määrä on selvästi vähentynyt 90- luvun lopun ja 2000- luvun alun vuosiin verrattuna.

6.9 Kalastus, retkeily ja kanoterointi

Taulukko 8. Kalastus, retkeily ja kanoterointi.

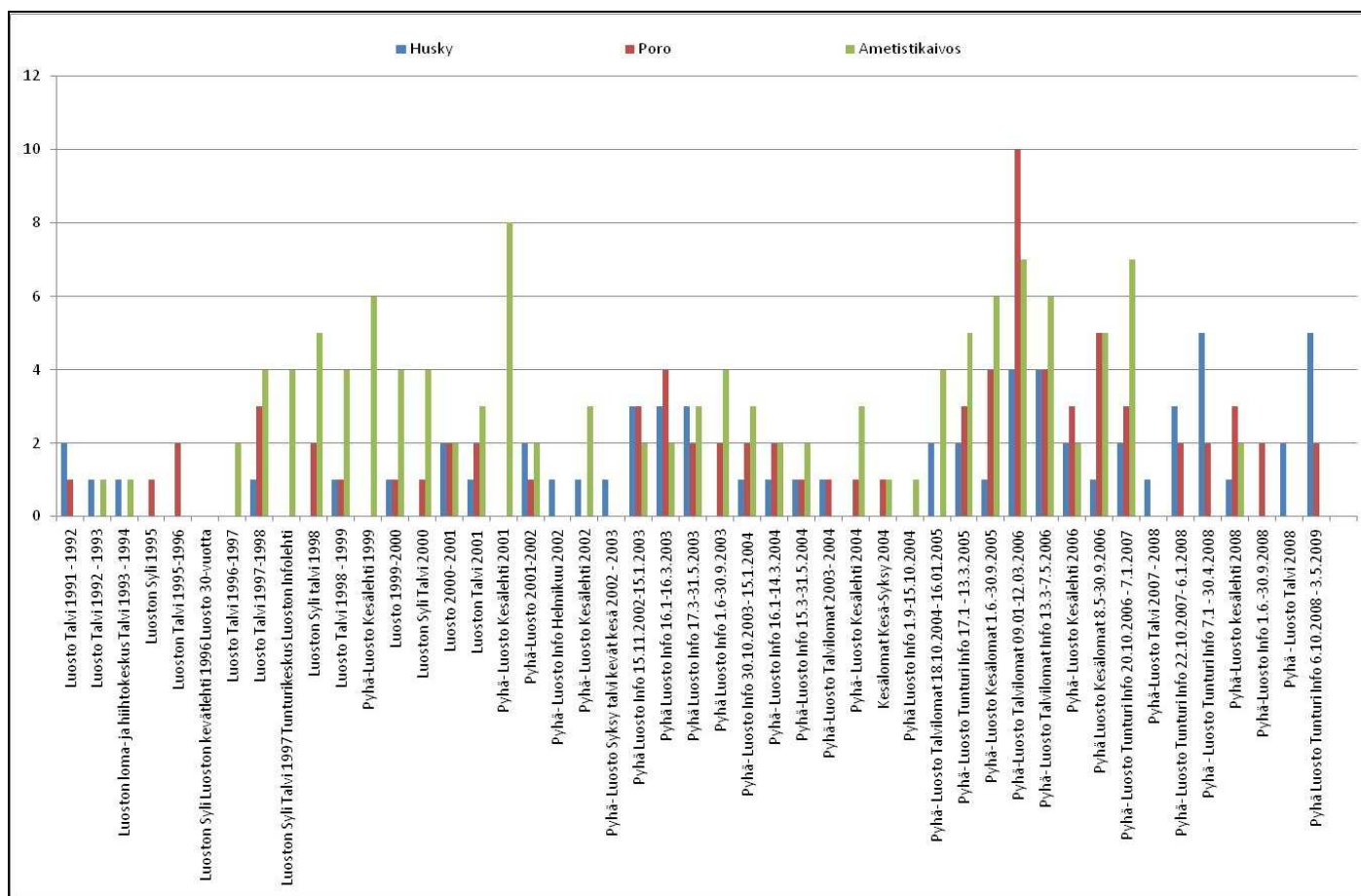
Kalastukseen liittyvät valokuvat ovat esiintyneet esitteissä harvakseltaan vuosien ajan. Vaikka kesämatkailuun on panostettu enemmän 2000-luvun aikana, se ei siltikään ole merkittävästi kasvattanut kuvien määrää. Tähän voi olla syynä esimerkiksi se, ettei Pyhä-Luoston alueella mainioiden kalastuspaikkojen määrä ole ollut valtava.

Kanoterointi taasen on selvästikin kasvanut viime vuosien aikana. Ensimmäiset havainnot tästä veneilyharrastuksesta on vasta 90-luvun lopussa, joten aktiviteettia voidaan pitää suhteellisen tuoreena tapauksena. 2009 vuotta kohti mentäessä kanoterointiin liittyvät kuvat näkyvät tasaiseen

tahtiin kesälehdissä. Tämä kieli juurikin kesäsesongin kasvattamisesta ja palveluiden monipuolistamisesta.

Retkeilyyn liittyvät kuvat kertovat hyvin lajin kasvavasta suosiosta. Kuvat ovat ilmestyneet lehtiin suuremmissa määrin vasta Pyhätunturin ja Luoston yhdistämisen jälkeen. Tästä eteenpäin kuvien määrä on ollut vain kasvussa, jos mukaan ei lasketa talviaikaan ilmestyneitä lehtiä. Tuolloinkin kuvien osalta mainintaa löytyy, joten tämäkin kertoo harrastuksen suosiosta. Retkeilyyn panostaminen näkyy myös muiden palveluiden kasvussa. Esimerkiksi majoitus-, ravitsemis- ja kauppapalvelut saavat oman osansa alueelle tulevista retkeilijöistä. Vaikka retkeily sinänsä on ilmaista matkailijoille, tuo kaikki oheistuotteet ja –palvelut toivottuja euroja alueelle. Tämä myös lisää kaivattua kesäsesongin suosion kasvattamista.

6.10 Husky, poro ja Ametistikaivos

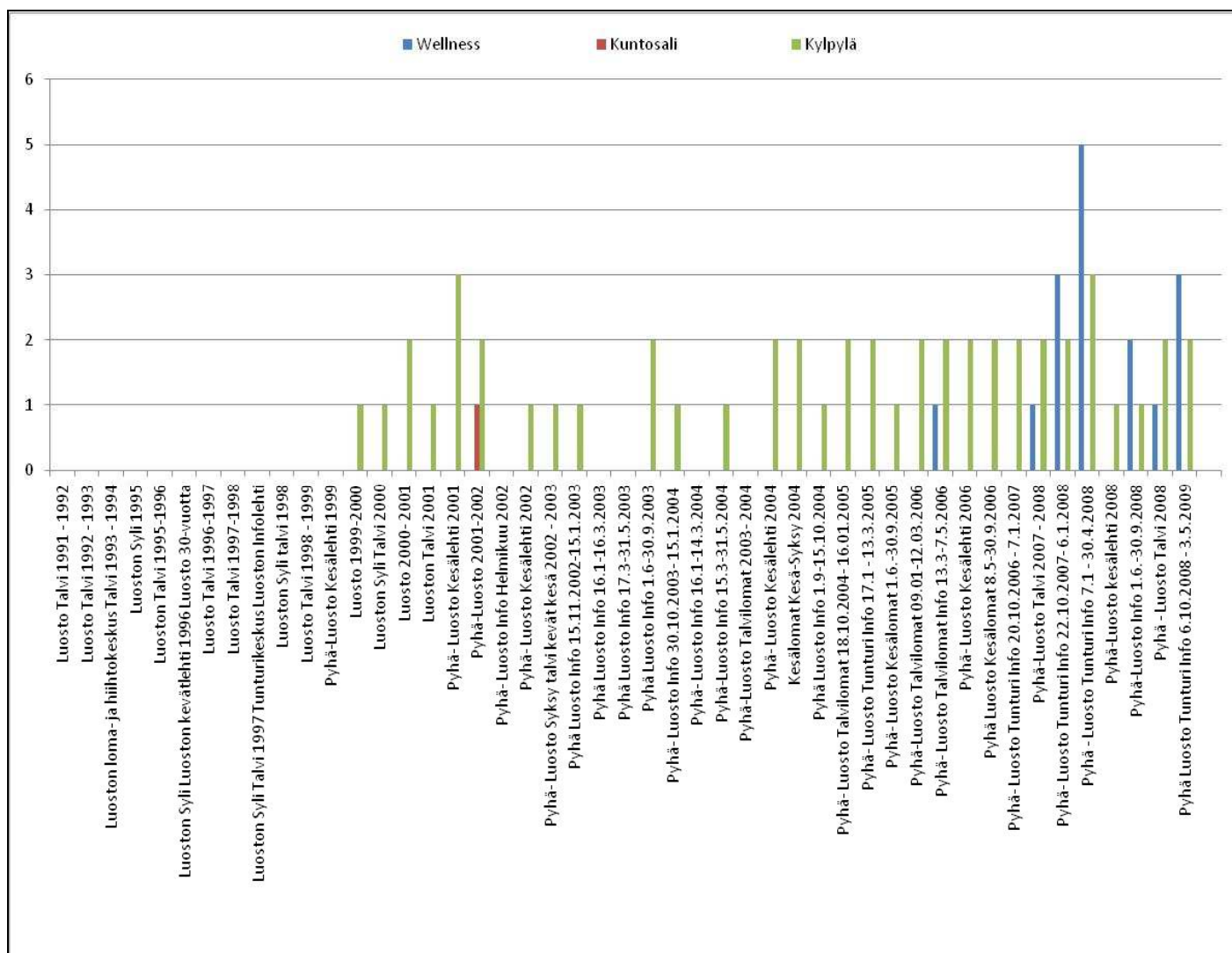
Taulukko 9. Husky, poro ja ametistikaivos.

Husky- ja poro aiheisia kuvia voidaan pitää kesto-suosikkeina, koska ne vetoavat kaikenikäisiin. Aktiviteetteina husky- ja poroajelut ovat myös suosittuja, koska ne ovat olleet olemassa hyötykäytössä jo pitkään ennen turisteja ja matkailijoita. Voidaan siis ajatella, että nämä kaksi teemaa ei oletettavasti katoa lehdistä koskaan. Ainoana poikkeuksena voidaan pitää kesälehtiä, joihin on myös viime vuosina tullut muutoksia. Vaikka husky- ja poroajelut eivät ole kesällä mahdollisia, on husky- ja poropuistoista tullut nähtävyyksiä. Eläimiähän on mahdollista rapsuttaa myös kesäisin.

Ametistikaivosta voidaan myös pitää kesto-suosikkina kuviansa osalta. Kuvien määrä on tosin ollut suhteessa isompi, mitä poroista ja huskeista on ollut. Vuosina 2008 ja 2009 kuvien määrä on laskenut ainoastaan muutama-

kuvaan. Tähän voi olla syynä esimerkiksi ametistikaivoksen markkinoinnin siirtyminen lähestulkoon kokonaan sähköiseen muotoon.

6.11 Wellness, kuntosali ja kylpylä

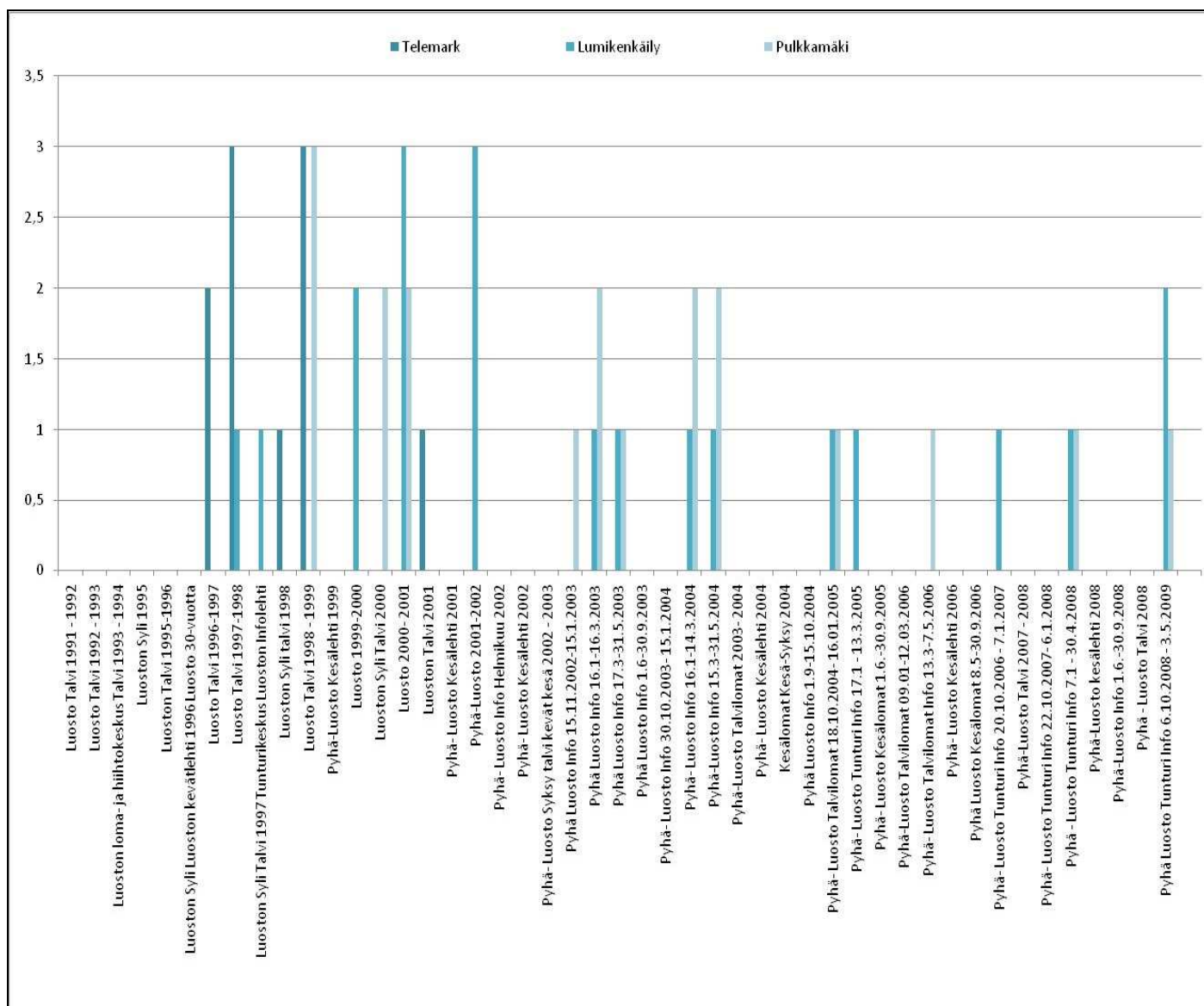
Taulukko 10. Wellness, kuntosali ja kylpylä.

Kylpylästä kertovat kuvat ovat olleet lehdissä esillä tasaisesti muutamaa poikkeusta lukuunottamatta heti sen jälkeen kun se avattiin, eli vuoden 2000 jälkeen. Kuntosalin suosioista Luostolla kertoo kuvien ko. teemasta olevien kuvien määrä, joita mahtuu 17 vuoden ajalle tasan yksi kappale. Kuntosalin suosio aktiviteettina ei ole kovin suuri. Syynä voi olla yksinkertaisesti se, että kansallispuistossa voi tehdä paljon muutakin kun hikoilla pienessä tilassa neljän seinän sisällä.

Wellness- teemaan liittyvät kuvat ovat ilmestyneet lehtiin vasta vuoden 2006 jälkeen. Wellness tarkoittaa kehon ja mielen tasapainoa ja hyvinvointia, joka

on korostetusti noussut viime vuosina esille niin Suomessa, kuin myös maailmankin. Wellness- palveluiden etu yrityksille on se, että ne voivat hyödyntää jo olemassa olevia palveluita (esimerkiksi juurikin kylpyläpalveluita) ainoastaan liittämällä siihen jotain ylimääräistä mielen hyvinvoinnin osalta. Vaikka wellness-palvelut ovat melko tuore tapaus palvelutarjonnassa, voidaan uskoa, että kuvien määrä on vain noususuhdanteessa tulevia vuosia ajatellessa.

6.12 Telemark, lumikenkäily ja pulkkamäki

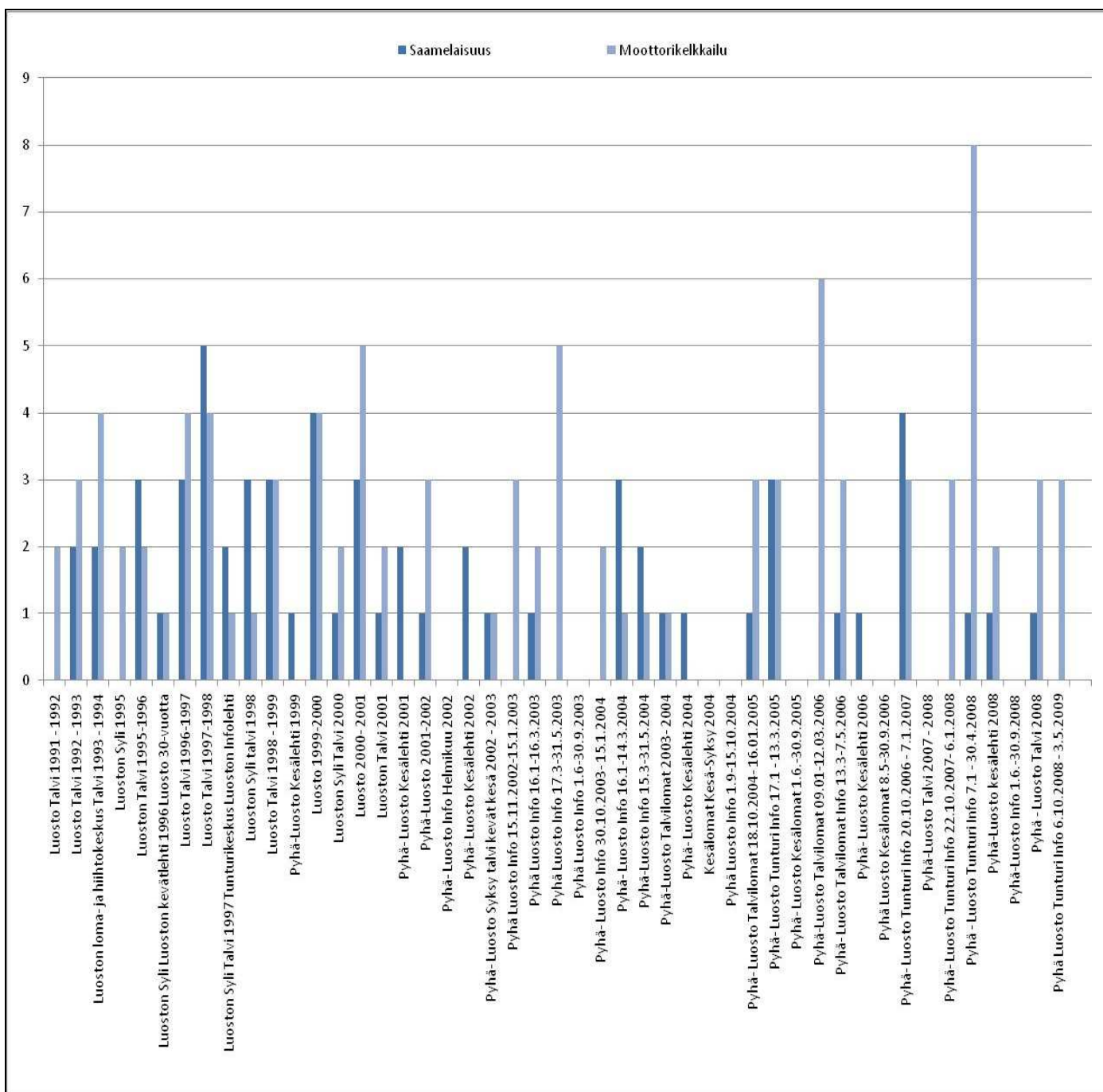

Taulukko 11. Telemark, lumikenkäily ja pulkkamäki

Telemarkista kertovat kuvat ovat hävinneet lehdestä yhtä nopeasti, mitä ne ovat sinne tulleetkin. Telemarkia voidaan kärjistetysti pitää 90-luvun lopun villityksenä, jota kuvien perusteella kesti vain muutaman vuoden. Kuvien mukaan telemarkin tilalle on tullut lumikenkäily. Lumikenkäily on lajina paljon monipuolisempi; sillä pääsee helposti paikkoihin johon ei edes suksilla pääse, sekä se on lajina niin uusi, että pelkkä kokeileminen voi olla jännittävää. Ei ole siis ihmeäkään, että laji on pysynyt kuvien osalta tasaisesti lehdissä tulonsa jälkeen. Poikkeuksena on ainoastaan kesäajan lehdet.

Pulkkamäestä kertovat kuvat ovat sen sijaan esiintyneet lehdissä silloin tällöin ilman mitään säännönmukaisuutta. Pulkkamäkeä ei selvästikään pidetä mitenkään suurellisena aktiviteettina, vaikka siitä voisi saada enemmänkin irti. Luoston pulkkamäki on pituudeltaan varsin lyhyt, joka päättyy passelisti laskettelukeskuksen parkkipaikalle autojen sekaan. Jos verrataan tätä esimerkiksi Saariselän Kaunispään pulkkamäkeen, joka on pituudeltaan Suomen pisin sekä hyvin huollettu, ei ole ihmeäkään ettei kuvien määrä lehdissä ole erityisen suuri.

6.13 Saamelaisuus ja moottorikelkkailu

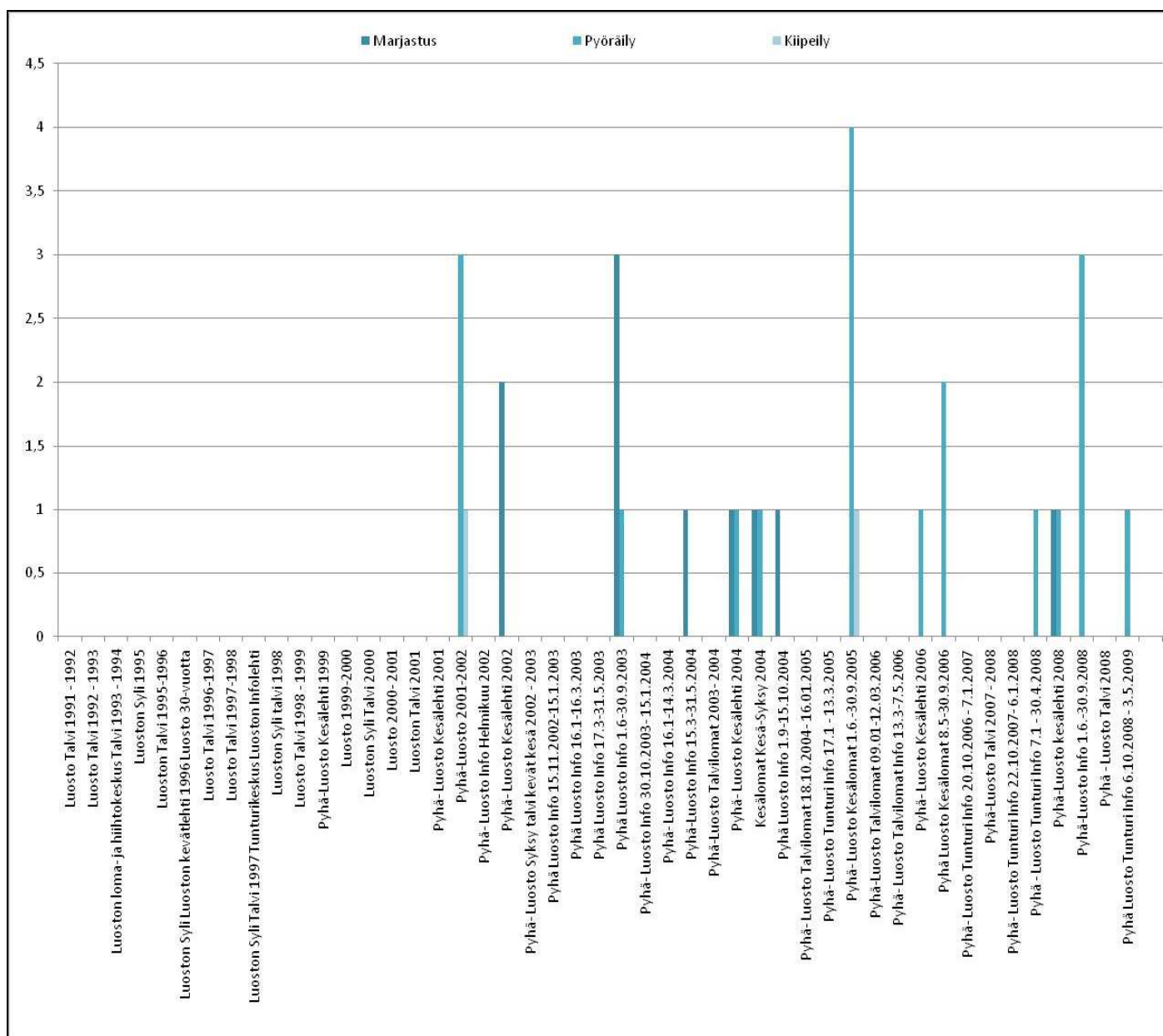
Taulukko 12. Saamelaisuus ja moottorikelkkailu.

Saamelaisuuteen liittyvät kuvat olivat 2000-luvun alkuun asti melko suosittuja aiheita lehdissä. 2010- lukua kohti mentäessä kuvien määrä on selvästi vähentynyt. 90- luvun alun suosiota on vaikea selittää. Eräs syy voi olla lappi-imagon pönkittämistä stereotyyppiolla. Taulukon loppuvaiheessa hieman

harvakseltaan ilmestyneet kuvat oletettavasti liittyvät Ellin Saamenmaanimiseen käyntikohteeseen.

Moottorikelkkailu on tasaisesti esillä lehdissä kuviensa puolesta vuodesta toiseen. Tähän on yksinkertaisesti syynä se, että moottorikelkkailu on yksi vanhimmista ja edelleen suosituimmista aktiviteeteista alueella, myös koko Lapissa. Moottorikelkkailusta on myös helppo ottaa vetovoimaisia valokuvia. Kelkka rinteeseen ja taustalle muikea talvimaaisema ja se on siinä. Mielikuvat on luotu ja puolet markkinoinnista tehty.

6.14 Marjastus, pyöräily ja kiipeily

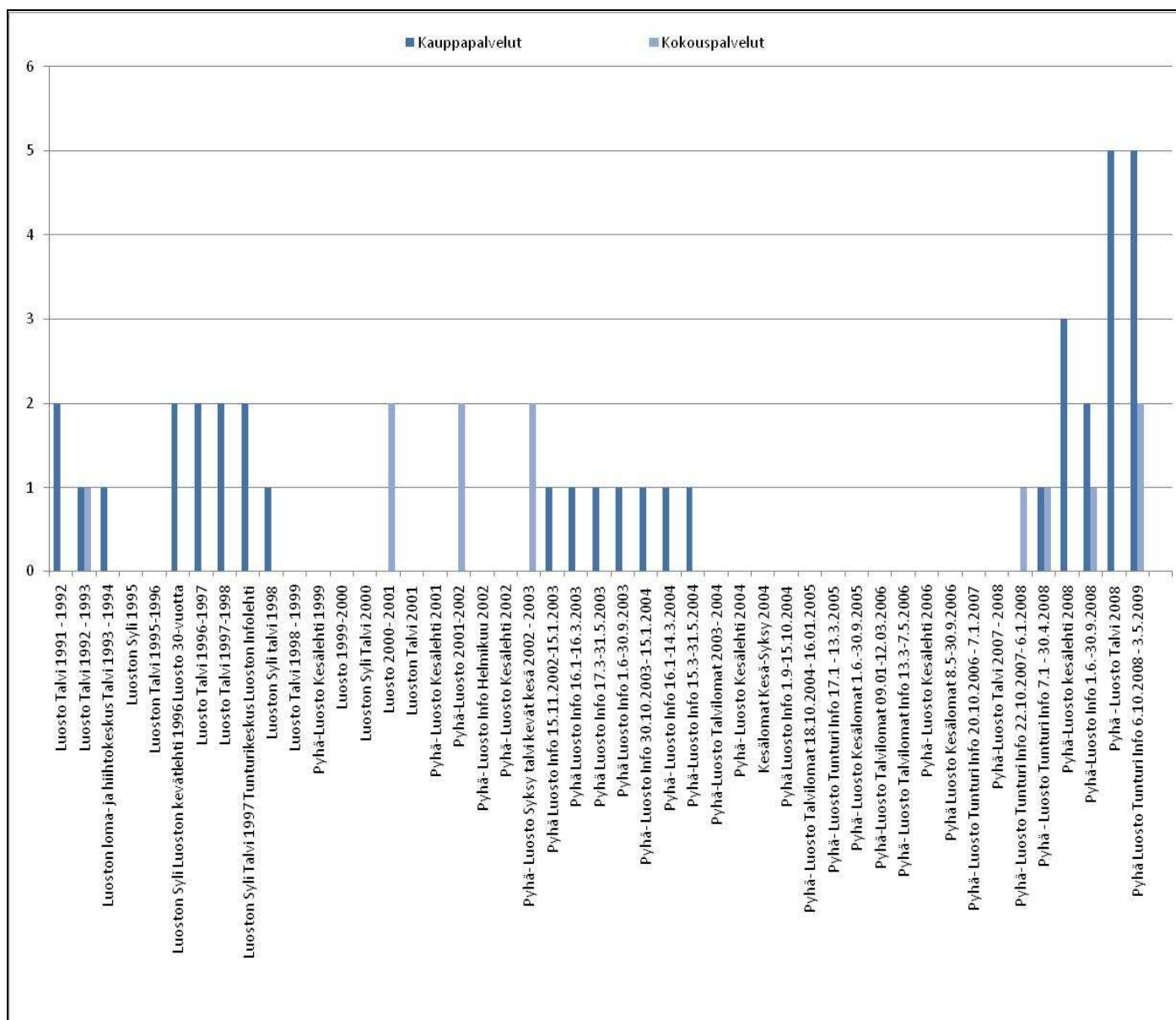

Taulukko 13. Marjastus, pyöräily ja kiipeily.

Marjastukseen liittyvien kuvien määrä on hyvin vähäinen. Marjastusta ei ole Luoston alueella niinkään tuotteistettu, kuten esimerkiksi Ranuan Hillamarkkinoilla. Marjastusta ei välttämättä koeta niin vetovoimaisena aktiviteettina, että se pelkästään houkuttelisi alueelle matkailijoita. Lisäksi myös paikalliset vakituiset asukkaat ja mökkiläiset haluavat mahdollisesti pitää suot ja niistä saatavat saaliit omana tietonaan.

Pyöräily ja kiipeily ovat valokuvien perusteella melkoisen uusia tulokkaita aktiviteettien joukossa. Etenkin pyöräilyä kuvaavat kuvat ovat selkeästi tulleet jäädäkseen, kuvia löytyy tasaisesti kesälehdistä vuodesta toiseen. Kiipeilystä taasen ei kuvia järin paljon näytä kertyneen. Laji ei selvästikään ole vielä ottanut paikkaansa ko. alueella.

6.15 Kauppapalvelut ja kokouspalvelut

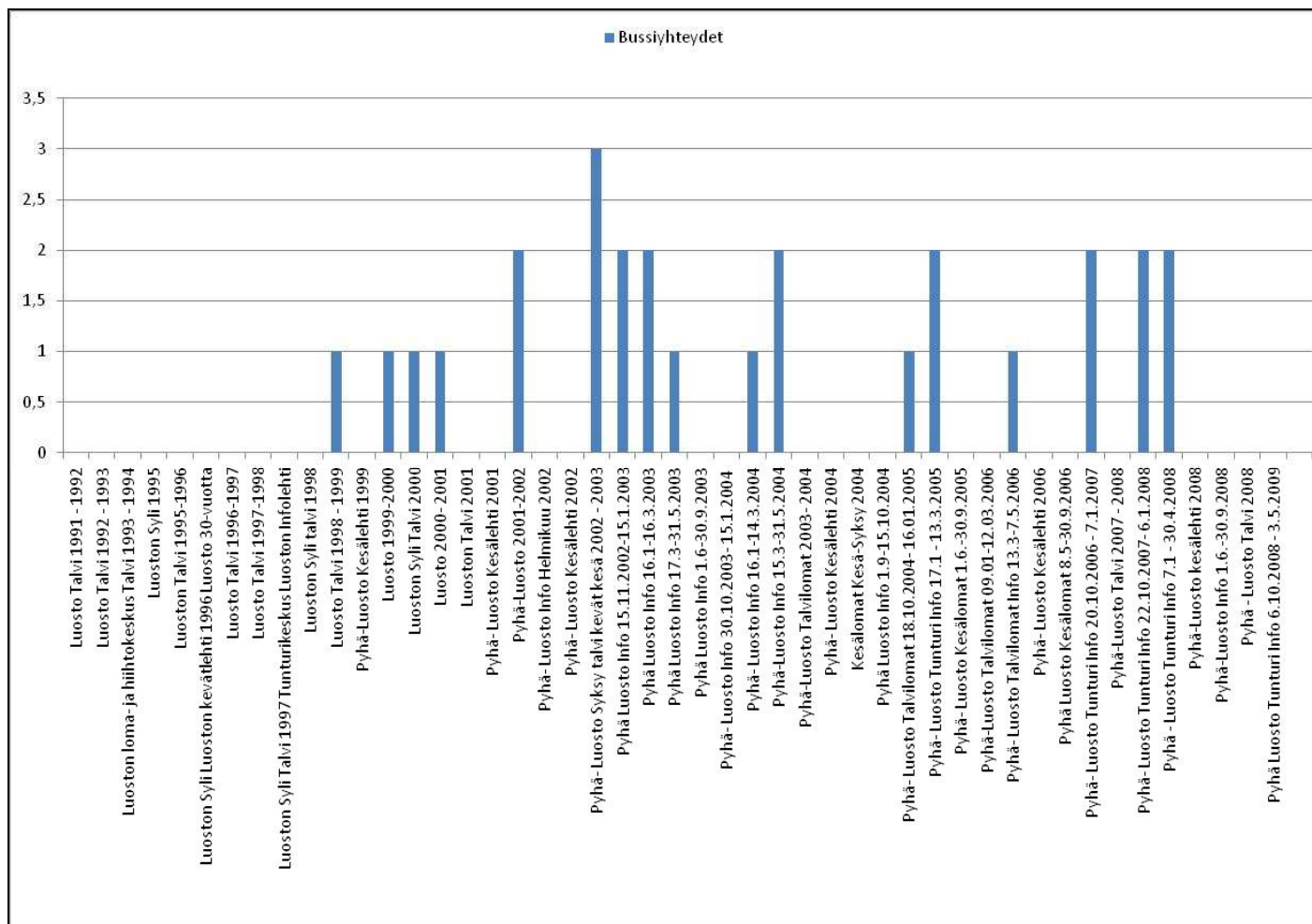
Taulukko 14. Kauppapalvelut ja kokouspalvelut.

Kauppapalveluita kuvaavien kuvien taulukko on varsin mielenkiintoinen. Alussa kuvien ilmestyminen lehdissä on ollut varsin aktiivista, mutta vuoden 1998 jälkeen kuvat häviävät käytännössä kokonaan. Vuosina 2003- 2004 on taasen ilmestyny yksi kuva/ lehti seitsemän kertaa peräkkäin. Ounastelin, että kyseessä voi olla esimerkiksi joku kampanjatyypinen ilmestyminen. On mahdollista, että palvelut ovat laajentuneet, jolloin myös kuvia on ilmestynyt lehtiin. Vuoden 2004 jälkeen on taas ollut aivan hiljaista kuvien suhteen vuoteen 2008 asti, jolloin kuvien määrä on muuhun taulukkoon verraten

kasvanut suorastaan räjähdysmäisesti. Oletettavaa on, että palvelut ovat viime vuosina laajentunut selkeästi, esimerkiksi postin, Alkon tilauspalvelun ja apteekkipalveluiden osalta.

Kokouspalveluiden osalta taulukko on myös todellisuutta kuvastava. Ensimmäinen yhden valokuvan havainto on vuodelta 1993. Koska kuvaa seurasi noin 15 vuoden hiljaiselo, on oletettavaa, että kuvan ilmestyminen tuolloin vuonna 1993 on ollut käytännössä vahinko. Kokouspalvelut ovat kuvien mukaan käytännössä tulleet markkinoille vuonna 2008, jonka jälkeen kuvien esiintyminen onkin ollut tasaista. Tähän voidaankin yhdistää muita vasta viime vuosina markkinoille tulleita palveluita, esimerkiksi wellness-palveluita. Kokouspalvelut sekä juurikin esimerkiksi wellness-palvelut ovat yhdistettävissä paketiksi, joita on helppo markkinoida yhtenä kokonaisuutena.

6.16 Bussiyhteydet

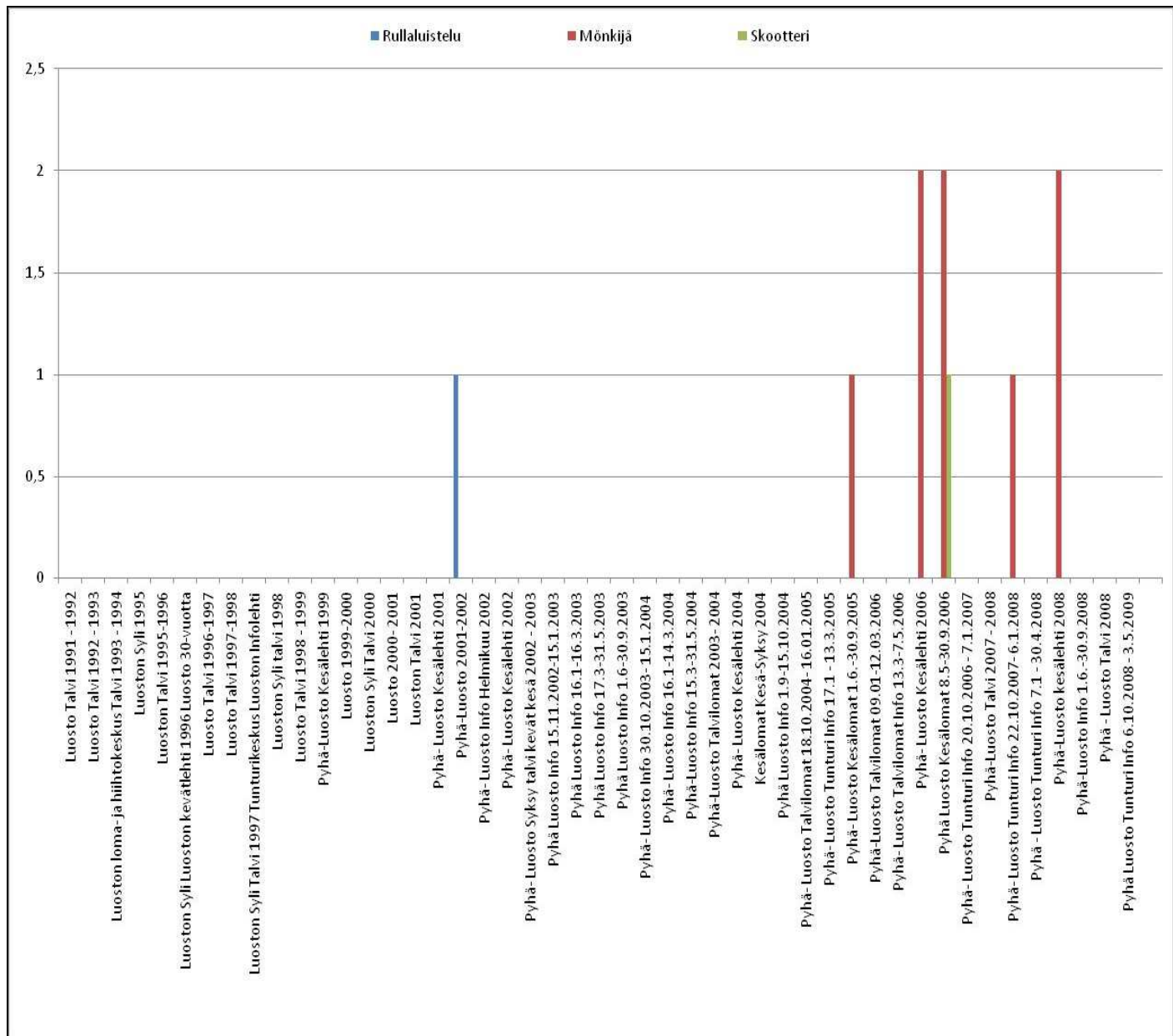

Taulukko 15. Bussiyhteydet.

Bussiyhteyksiä kuvaavaa taulukkoa tarkasteltaessa putkinäköisesti voidaan todeta, että bussiyhteydet ovat tulleet Luostolle asti vasta vuonna 1999. Mahdollisesti tämä ei pidä paikkaansa, mutta kuljetusyhteyksiin on kiinnitetty selkeästi huomiota vasta 1990-luvun lopussa ja 2000-luvun alussa. 2000-luvun alun jälkeen kyyti onkin ollut melko tasaista. Oletettavasti senkin puolesta, että Torvinen- Luosto välinen 14-kilometrin tieosuus kunnostettiin tuolloin hiekkatiestä asfaltoiduksi kaksikaistaiseksi tieksi.

Kuvia on ollut taulukon mukaan selkeästi enemmän talvisin. Tämä johtuu siitä, että kesäaikaan bussiyhteyksien määrä on ajettu minimiin, kun taas talvisin vuoroja kulkee useita päivässä.

6.17 Rullaluistelu, mönkijä ja skootteri

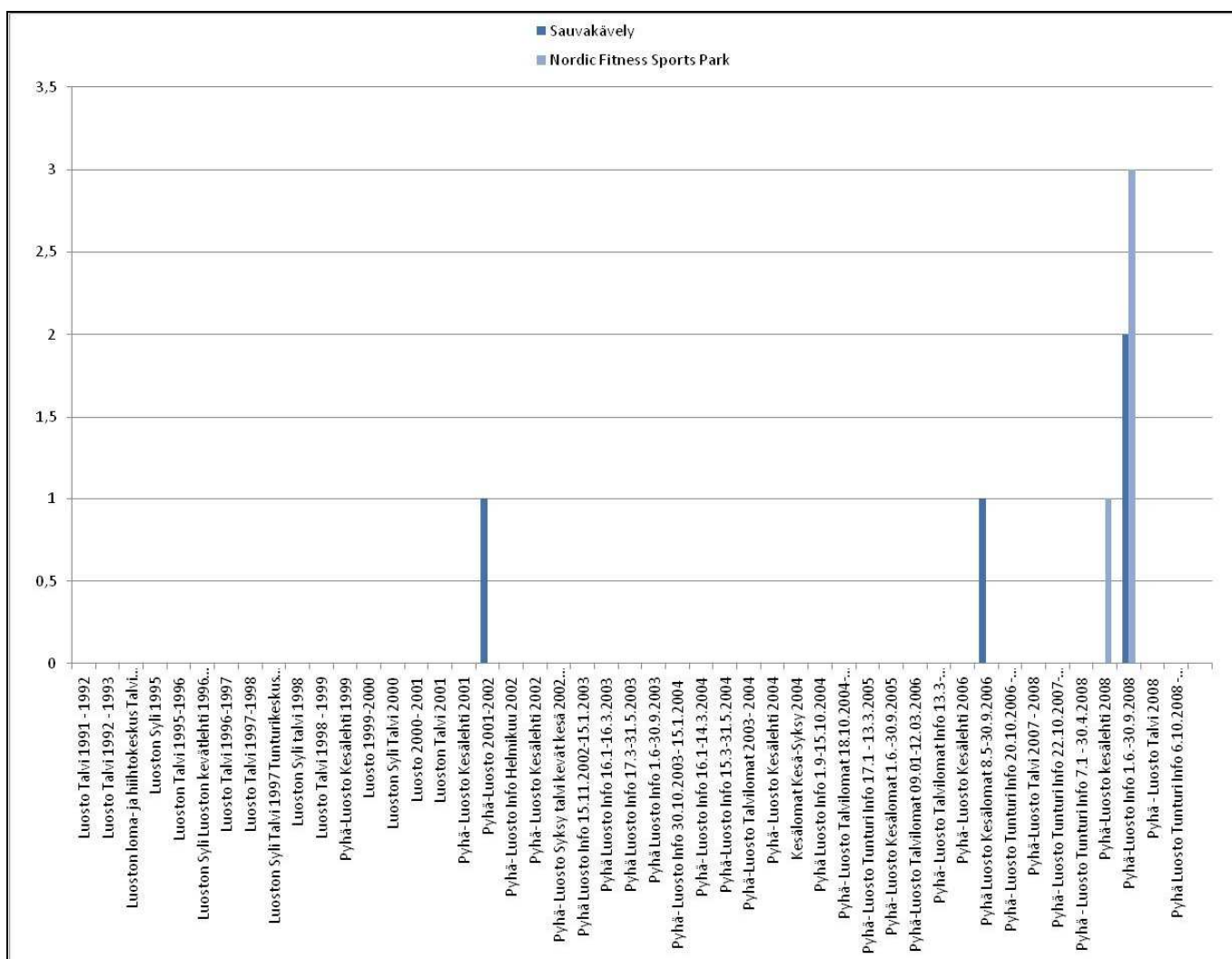
Taulukko 16. Rullaluistelu, mönkijä ja skootteri.

Halusin tuoda myös tämän taulukon esille, koska näinkin tyhjä diagrammi kertoo paljon. Kaupunkimaisemaan yhdistetyt aktiviteetit eivät selkeästi ole Luoston alueella suosittuja. Luonto tarjoaa sellaiset puitteet palveluille ja aktiviteeteille, että rullaluistelulle ja skoottereille ei selkeästi ole markkinarakoa. Rullaluistimilla tai skootterilla saattaisi olla vaikeaa rullailla eteenpäin vaelluspoluilla tai latupohjalla.

Mönkijään liittyvät kuvat ovat taasen olleet esillä lehdissä hieman enemmän. Kansallispuiston alueella mönkijällä suoritettavat autiotupien ja

nuotiopaikkojen huollot on pyritty pitämään mahdollisimman pieninä. Näin ollen esimerkiksi roskikset on poistettu alueelta kokonaan. Mönkijällä huristelu ei pelkästään saastuta luontoa, vaan häiritsee mölyllään alueen eläimiä ja lintuja ja pilaa alueen kasvustoa. Näin ollen on positiivista huomata, ettei ainakaan kuvien perusteella mönkijät ole Luoston alueella kovin suosittuja liikkumisvaihtoehtoja.

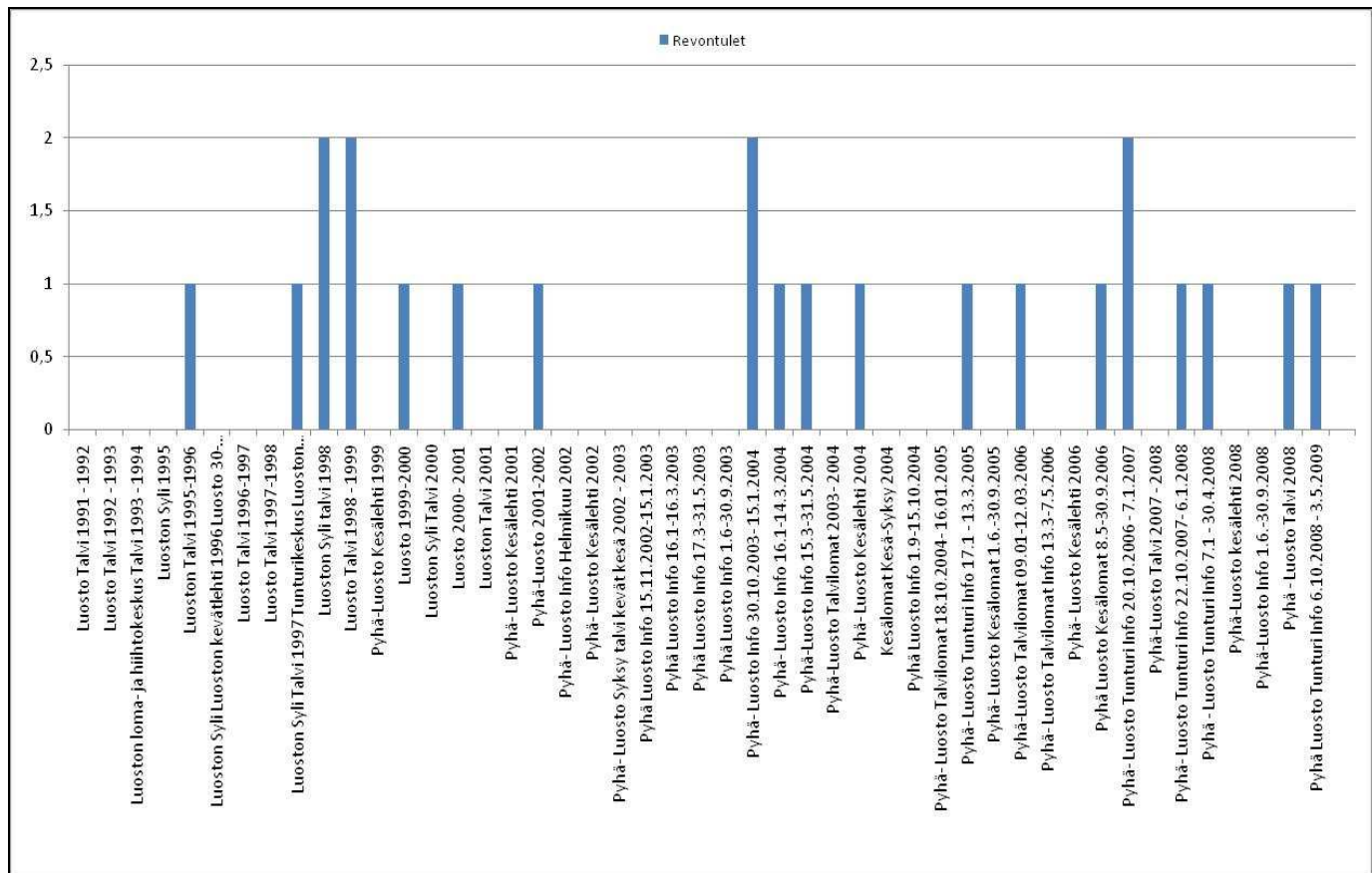
6.18 Sauvakävely ja Nordic Fitness Sports Park

Taulukko 17. Sauvakävely ja Nordic Fitness Sports Park.

Ensimmäinen havainto sauvakävelystä on ollut vuonna 2002. Tuon jälkeen laji katosi ainakin kuvien osalta, kunnes vuoden 2006 jälkeen se tuli takaisin. Noihin aikoihin tuotteistettiin myös Nordic Fitness Sports Park, joka osaltaan tuki ja tukee sauvakävelyn suosiota alueella. Sauvakävely on ilahduttava lisä puiston aktiviteeteissa, koska se ei saastuta millään tavalla ympäristöä. Kuten myös kuvista voi huomioida, ainoa huono puoli lajissa on se että sitä ei voi harrastaa kuin sulan maan aikana.

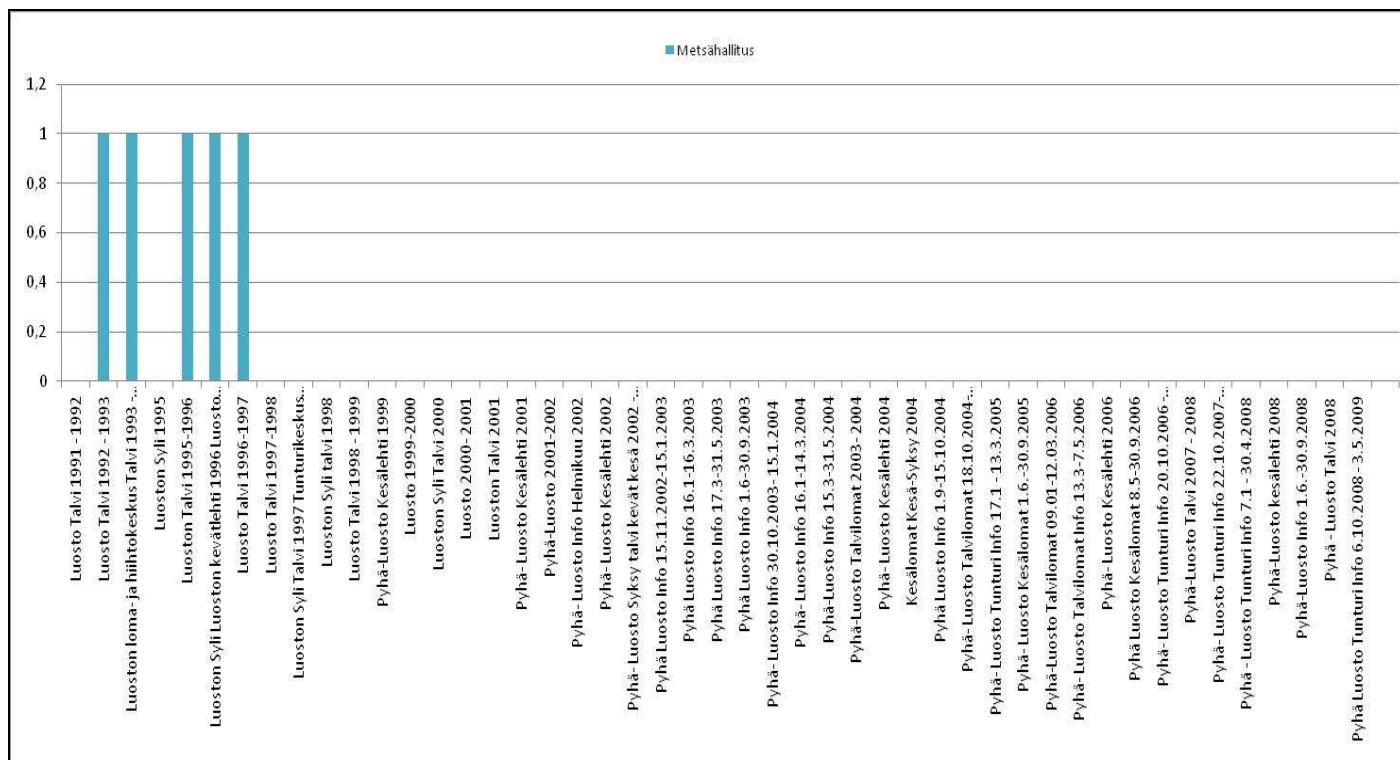
6.19 Revontulet

Taulukko 18. Revontulet.

Revontulia kuvaavien kuvien taulukkoa voidaan sanoa melko tasaiseksi. Revontulista saa mitä mainioimpia pimeään ajan maisemakuvia, ja ne yleisesti ottaen kiinnostaa kaiken ikäisiä matkailijoita ja retkeilijöitä kansallisuuteen katsomatta. Näin ollen ei ole ihmeäkään, että kuvia on lehdissä tasaisin väliajoin ja jo varhaisista vuosista alkaen ja aina tuoreimpiin lehtiin asti. Kuten taulukosta voi havaita, kuvien ilmestymistä rajoittaa ainostaan se, että kesälehdissä niitä ei ole ilmestynytkään juurikaan yhtään.

6.20 Metsähallitus

Taulukko 19. Metsähallitus.

Metsähallitusta kuvaava taulukko on henkilökohtainen suosikkini. Muuta en osaa taulukosta todeta kuin että miksi näin?

7. Yhteenveto

Opinnäytetyössä käytetty aineisto koostui ilmaisjakelulehdissä julkaistuista valokuvista. Valokuvat ovat tärkeä osa alueesta suoritettavaa markkinointia, ja ne ovat oletettavasti huolellisesti valikoitu lehtiin. Näin ollen voidaan ajatella, että kertovatko valokuvat alueen todellisen tilan, vai onko kuvissa esitetty vain kaunisteltuja versioita. Vertailemalla aineiston valokuvia, lehtiartikkeleita, markkinointisuunnitelmia ja mikä parasta, kokemalla asioita itse voinen todeta, että valokuvat kertovat melko realistisen kuvan alueen tapahtumista vuosien aikana. Mitä jo aikaisemmin totesin kuvatessani taulukoita, on mielenkiintoista että Metsähallituksen osalta kuvat eivät määrällisesti juhl. Vaikka kuvat antavatkin melko todenperäisen kuvauksen alueen tilasta, voi seassa olla asioita, joita ei nähdä eikä tullakaan näkemään valokuvien muodossa. Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että muutoksia eri tahojen osalta ei tule, vaikka ne eivät valokuvissa näy.

Valokuvien perusteella kehitystä alueella on ollut melkoisen paljon. Taulukoista päätellen suunta on on kehittymään ja kasvamaan päin. Mikä nyt sikäli on tarpeellistakin, jos alue haluaa pitää tarjontaansa palveluiden ja tuotteiden suhteen ajan tasalla.

Luontopalveluiden osalta kehitystä on ollut äärimmäisen monipuolisesti ja laajasti. Alueella osataan hyödyntää luonnon tarjoamia puitteita, kuitenkin niin, että ne eivät kuluta luontoa kohtuuttomasti. Vanhat metsät, suot, vesistöt ja tunturit toimivat useiden aktiviteettien ja palveluiden puitteina. Vaikkakin aluetta pyritään kuluttamaan mahdollisimman vähän, on perin outoa, ettei yhteistyö Metsähallituksen kanssa näy kuvissa millään tavalla. Metsähallitus omistaa kansallispuiston alueet, joten on oletettavaa, että yhteistyö olisi ns. pakollista. Koska opinnäytteeni lähdeaineisto koskee ainoastaan valokuvia, yhteistyötä Metsähallituksen kanssa, tai sen puuttumista ei voida todentaa varmasti pelkästään kuvien perusteella. Metsähallitus voi olla taustavaikuttajana, vaikka se ei kuvissa ilmenekään.

Olen työstänyt opinnäytetyötäni kahden vuoden ajan, ja joka kerta, kun olen alueella reissannut, jaksan olla iloinen että Pyhä-Luosto alue pysyy lähes muuttumattomana. Ravintolapalveluiden, husky-, moottorikelkka- ja porosafareiden ja muiden palveluiden tarjonnan kasvaminen ja laajentuminen

ei onneksi muuta aluetta millään lailla pysyvästi, eikä se minun tekemisiä erityisesti liikuta. Kansallispuisto on se, joka itsessään tarjoaa minulle ja tuhansille muille tekemistä ja ihmettelyä joka kerta uudella tavalla.

8. LÄHDELUETTELO

Aikio Kristiina, Arvola Pia, Hyttinen Reeta.
Pyhä Luoston Luontokansio.

Toimittaja Rautavaara Arno, Kirjoittajat Aartolahti Toive, Haapanen Antti, Huttunen Pertti, Häyrinen Urpo, Lindgren Leif, Linkola Matti, Ormio

Hannu, Ruuhijärvi Rauno, Salminen Pekka, Viramo Juha. 1985. Suomen kansallispuistot. Länsi-Suomi Oy, Rauma.

Johansson Peter, Ojala Antti, Räisänen Jukka, Räsänen Jorma. 2007. Pyhä-Luosto Opaskirja Guidebook. Geologinen retkeilykartta. Geological outdoor map. Geologian tutkimuskeskus. Rovaniemi.

Toimittajat Tuomisto Anja ja Uusikylä Heli. 1995. Kuva, teksti ja kulttuurinen näkeminen. Suomalaisen kirjallisuuden seura. Gummerus Kirjapaino Oy. Jyväskylä.

Tuulentie, Seija. 2009. Turisti tulee kylään – Matkailukeskukset ja lappilainen arki. Minerva.

Ojasalo Katri, Moilanen Teemu, Ritalahti Jarmo. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. WSOY.

Konsulttiparvi/ Suomalainen Reijo. 1987. Pyhätunturi- Luosto alueen markkinointisuunnitelma.

MEK A:157, Suomalaisen kulttuurin näkyminen ulkomaalaisten matkanjärjestäjien matkaesitteissä, 2008.

Luoston Syli. 1995.

Luoston Syli. 1995. Luoston kevätlehti 1995.

Luoston Syli. Luoston kevätlehti 1996.

Pyhä-Luosto Kesälehti 2009. Pyhä-Luosto alueen lehti nro 14. 2009. Pyhän Ryhti ry ja Luoston Syli ry.

Pyhä-Luosto Talvi. Pyhä-Luosto alueen lehti nro 13. 2008. Pyhän Ryhti ry ja Luoston Syli ry.

Pyhä-Luosto Kesälehti 2008. Pyhä-Luosto alueen lehti nro 12. 2008. Pyhän Ryhti ry ja Luoston Syli ry.

Pyhä-Luosto Talvi. Pyhä-Luosto alueen lehti nro 11. 2007. Pyhän Ryhti ry ja Luoston Syli ry.

- Pyhä-Luosto Kesälehti 2006. Pyhä-Luosto alueen lehti nro 9. 2006.
- Pyhä-Luosto Kesälehti 2004. Pyhä-Luoston yrittäjien infolehti. 2004.
- Pyhä-Luosto Kesälehti 2002. Pyhä-Luoston yrittäjien infolehti. 2002.
- Luosto.fi. 2001. Tunturikeskus Luoston Infolehti. Talvi 2001.
- Pyhä-Luosto Kesälehti 2001. Pyhä-Luoston yrittäjien infolehti 2001.
- Luoston Syli. 2000. Tunturikeskus Luoston Infolehti. Talvi 2000.
- Pyhä-Luosto Kesälehti 99. Pyhä-Luosto yrittäjien infolehti. 1999.
- Luoston Syli. Tunturikeskus Luoston infolehti. Talvi 1998. Nro 1. 1998.
- Luoston Syli. Tunturikeskus Luoston infolehti. Talvi 1997. Nro 1. 1997.
- Luosto Talvi 91-92. 1991.
- Luosto. Loma- ja hiihtokeskus. Talvi 92- 93. 1992.
- Luosto. Loma- ja hiihtokeskus. Talvi 93- 94. 1993.
- Luoston talvi 95-96. Luosto. 1995.
- Luosto. Talvi 1997/ 98. 1997.
- Luosto. Talvi 1998/ 99. 1998.
- Luosto. Lähempänä Luontoa. 1999- 2000. Luoston Syli ry. 1999.
- Luosto. Lähempänä luontoa. Luoston Syli ry. 2000.
- Pyhä-Luosto 2001- 2002. Pyhätunturi Oy, Pyhän Ryhti ry ja Luoston Syli ry. 2001.
- Pyhä-Luosto Info. Helmikuu 2002. 2002.
- Pyhä-Luosto Info. 16. tammikuu/ 16. maaliskuu. Pyhätunturi Oy, Pyhän Ryhti ry ja Luoston Syli ry. 2003.
- Pyhä-Luosto Info 3. 17. maaliskuu/ 31. toukokuu. Pyhätunturi Oy, Pyhän Ryhti ry ja Luoston Syli ry. 2003.
- Pyhä-Luosto. Syksy, talvi, kevät, kesä 2002- 2003. Pyhätunturi Oy, Pyhän Ryhti ry ja Luoston Syli ry. 2002.
- Pyhä-Luosto Info 4. 1. kesäkuu/ 30. syyskuu. Pyhätunturi Oy, Pyhän Ryhti ry ja Luoston Syli ry. 2003.

Pyhä-Luosto Info. 15. marraskuu/ 15. tammikuu/ 02-03. Pyhätunturi Oy, Pyhän Ryhti ry ja Luoston Syli ry. 2002.

Pyhä-Luosto Info 1. 30.10.2003- 15.01.2004. Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry. 2003.

Pyhä-Luosto Info 2. 16.01.- 14.03.2004. Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry. 2004.

Pyhä-Luosto Info 3. 15.03.- 31.05.2004. Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry. 2004.

Kesälomat kesä-syksy 2004. Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry. 2004.

Pyhä-Luosto Info 5. 01.09- 15.10.2004. 2004.

Talvilomat 2003- 2004. Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry. 2003.

Pyhä-Luosto Talvilomat 1. 18.10.04- 16.01.05. Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry. 2005.

Pyhä-Luosto Talvilomat 2. 17.01.-13.03.05. Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry. 2005.

Pyhä-Luosto Kesälomat 4. 1.6.-30.9.2005. Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry. 2005.

Pyhä-Luosto Talvilomat 2. 09.01.-12.03.06. Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry. 2006.

Pyhä-Luosto Talvilomat 3. 13.03.-07.05.06. Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry. 2006.

Pyhä-Luosto Kesälomat 4. 8.5.-30.9.2006. Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry. 2006.

Pyhä-Luosto Tunturi Info 1. 20.10.2006- 7.1.2007. Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry. 2006.

Pyhä-Luosto Tunturi Info 1. 22.10.2007- 6.1.2008. Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry. 2007.

Pyhä-Luosto Tunturi Info 2. 07.01.- 30.4.2008. Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry. 2008.

Pyhä-Luosto Tunturi Info 3. 01.06.- 30.09.2008. Pyhä-Luosto Matkailuyhdistys ry. 2008.

Taulukon ylimmän rivin numeroiden selitykset:

1. Luosto Talvi 1991 – 1992
2. Luosto Talvi 1992 - 1993
3. Luoston loma- ja hiihtokeskus Talvi 1993 - 1994
4. Luoston Syli 1995
5. Luoston Talvi 1995-1996
6. Luoston Syli Luoston kevätlehti 1996 Luosto 30-vuotta
7. Luosto Talvi 1996-1997
8. Luosto Talvi 1997-1998
9. Luoston Syli Talvi 1997 Tunturikeskus Luoston Infolehti
10. Luoston Syli talvi 1998
11. Luosto Talvi 1998 - 1999
12. Pyhä-Luosto Kesälehti 1999
13. Luosto 1999-2000
14. Luoston Syli Talvi 2000
15. Luosto 2000- 2001
16. Luoston Talvi 2001
17. Pyhä- Luosto Kesälehti 2001
18. Pyhä-Luosto 2001-2002
19. Pyhä- Luosto Info Helmikuu 2002
20. Pyhä- Luosto Kesälehti 2002
21. Pyhä- Luosto Syksy talvi kevät kesä 2002 - 2003
22. Pyhä Luosto Info 15.11.2002-15.1.2003
23. Pyhä Luosto Info 16.1-16.3.2003
24. Pyhä Luosto Info 17.3-31.5.2003
25. Pyhä Luosto Info 1.6-30.9.2003
26. Pyhä- Luosto Info 30.10.2003- 15.1.2004
27. Pyhä- Luosto Info 16.1-14.3.2004
28. Pyhä-Luosto Info 15.3-31.5.2004
29. Pyhä-Luosto Talvilomat 2003- 2004
30. Pyhä- Luosto Kesälehti 2004
31. Kesälomat Kesä-Syksy 2004
32. Pyhä Luosto Info 1.9-15.10.2004
33. Pyhä- Luosto Talvilomat 18.10.2004- 16.01.2005
34. Pyhä- Luosto Tunturi Info 17.1 - 13.3.2005
35. Pyhä- Luosto Kesälomat 1.6.-30.9.2005
36. Pyhä-Luosto Talvilomat 09.01-12.03.2006
37. Pyhä- Luosto Talvilomat Info 13.3-7.5.2006
38. Pyhä- Luosto Kesälehti 2006
39. Pyhä Luosto Kesälomat 8.5-30.9.2006
40. Pyhä- Luosto Tunturi Info 20.10.2006 - 7.1.2007
41. Pyhä-Luosto Talvi 2007 - 2008
42. Pyhä- Luosto Tunturi Info 22.10.2007- 6.1.2008
43. Pyhä - Luosto Tunturi Info 7.1 - 30.4.2008
44. Pyhä-Luosto kesälehti 2008
45. Pyhä-Luosto Info 1.6.-30.9.2008
46. Pyhä - Luosto Talvi 2008
47. Pyhä Luosto Tunturi Info 6.10.2008 - 3.5.2009
48. Kuvia yhteensä/ teema

